

"KOVA"
1515 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.
Sevaitinis laikraštis.
Leidžiamas L. S. S. A.
Incorporated Balandžio 28, 1908 m.
Prenumerata:
Metams į visas dalis svieto \$2.00
Pusei metų \$1.00
Redakt.—J. B. Smelstorius
Administratorius — V. Yakštis

"KOVA"
1515 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.
Lithuanian Weekly.
Published by the Lithuanian
Socialist Federation of America
(Incorporated April 28, 1908)
Subscription Rates:
For all the parts of the world
— \$2.00.
Editor — J. B. Smelstorius
Manager — V. Yakštis

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje

No. 4

TELEFONAS
Keystone, Main 29-58.

PHILADELPHIA, Pa. 22 d. Sausio (January), 1915 m.

TELEFONAS
KEYSTONE, MAIN 29 58.

Metas

Jankauskaitė K.
176 Sands St.

Zemės Drebejime Zuvo 50,000 žmonių Rusai Išmušė 80,000 Turku Nuskandino 8 Laivus

Vokiečiai Ima Verduna Australi Vis Sumušti

ZEMĖS DREBĖJIME ŽUVO 50,000 ŽMONIŲ.

IŠGRIAUTA 20 MIESTŲ.
Roma. Baisiausiam žemės drebejime zuvo 50,000 žmonių, o buvo sužeista apie 100,000. Žemės drebejimas palietė šimtą miestų. Desėtkas miestų liko išgriauta. Labiausiai nukentėjo provincijos Agnilla ir Abruzzi. Pastarosiose beveik visi keliai yra užversti uolomis ir žeme nuo kalnų, kuriuos supurtė žemės drebejimas. Kuomet ši žinia yra rašoma, desėtkas tukstančių nelaimingų Italijos žmonių yra užgriuti trobėsių ir žemės, sužeisti, laukia pagalbos, bet sulaukti negali ačiu kelių užgriuvimui.

Žemės drebejimas supurtė mištas provincijas 164 sykius paeilui. Daugybė žmonių liko palaidota bažnyčiose, nes drebejimas įvyko laike dievameldystės. Daugiau, kaip trečdalis visų bažnyčių Abruzzi ir Aquilla provincijose žemės drebejimas visiškai suardė.

Miestas Avezzano tapo visiškai suardytas. Iš 20,000 gyventojų tame mieste išliko gyvų tik 100. Kitas daugiausiai nukentėjęs miestas yra Magliano. Miestas Lelano taipgi liko griuvėsių kruva; visos dirbtuvės iki vieni sugriauta. Abelnai, 20 miestų išnaikinta, sulyginta su žeme. Didžiausias nuostimtis nukentėjusių žmonių buvo didesniuose miestuose.

Žemės drebejimas sužeidė daug žymių namų ir bažnyčių Romoje.

Dar visų tos nelaimės aukų negalima buvo tikrai apskaityti.

Valdžia tuojaus pasituntė kariumenę gelbėjimui nukentėjusiųjų. Patsai karalius su karaliene važinėjo po nelaimės vietas ir tarnavo nelaimingiemsiems. Net popiežius aplėdo Vatikano rumus ir keliavo aplankyti katastrofos vietų. Gal didelis skaitlius žuvusių kunigų ir zokoninkų su zokoninkėmis suminkštino "šventojo" tėvo širdį.

RUSAI SUNAIKINO 80,000 TURKŲ.

Paskandino 8 turkų laivus. Petrogradas. Rusai sunaikino dar du turkų armijos korpusus (80,000 kareivių) ties Kara-Urgan. Visą korpuso artileriją rusai užgrėbė. Pora dienų pirmiau rusai sunaikino 52-ą turkų pulką, paėmė nelaisvėn 500 turkų, atėmė nuo turkų 14 kanuolių, daugybę amunicijos ir apie 10,000 galvijų.

Jeigu tikėti rusų pranešimams, tai rusai išūdė, paėmė nelaisvėn ir išardė keturis turkų korpusus (160,000 kareivių).

Be to, rusų laivynas ant Juodųjų marių nuskandino 8 turkų laivus, vežsčius kareivius.

RUSIJAI GRĖSIA BANKRUTAS.

Gavo \$300,000,000 iš Anglijos ir Francijos.
Berlinas. Rusijos izdas jau buvo išsisėmęs ir jinau jau grasinio jieskoti santaikos su Vokietija ir Austrija, jeigu Francija ir Anglija nepaskolintų pinigų karės reikalams. Tokiu budu Rusija ir gavusi \$300,000,000 paskolos.

Pusiau oficiališkai vokiečių organai sako, kad rusų paskleistas gandas apie vokiečių barbariškumą su esanciais Vokietijoje rusais tai yra piktas melas. Vokiečiai nejudina net tų rusų, kurie tiktų kare.

TURKŲ ŽUDYNĖS PERSIJOJ.

Turkų kariuomenė saivališkai šeimyninkauja po Persiją, apiplėšia ir žudo persus, ypač krikščionis. Jie sušaudė trijų provincijų gubernatorių. Užėmė Tabrizą, jie turi patogų punktą, iš kur gali taikyti savo spēkas prieš menkai aptvirtintą Rusijos rubežių iš tos pusės. 80,000 krikščionių pabėgo iš Persijos į Kaukazą, bėgdami nuo turkų.

GOMPERS PRIĖS ATEIVIUS

Washington. Kaip žinoma abudu kongreso butai priėmė Burnetto ateivystės bilių, uždraudžiantį leisti šalin nemokančius rašyti ir skaityti ateivius. Dabar reikia tik prezidentui pasirašyti, ir bilius taps įstatymu. Bet manoma, kad prezidentas po juo nepasirašys, "vetuos" jį.

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Gompers maldauja prezidento, kad pasirašytų po tuo bilium. Na, nuo tokio atgalivio darbininkų "vadovo" visada buvo galima to tikėtis.

VIS GABENA RUSIJON KANUOLĖS IŠ AMERIKOS.

Seattle, Wash. Rusų laivas "Novogorod" išgabeno Vladivostokan daug didžiųjų kanuolių ir amunicijos. Kanuolės buvo padirbtos Pennsylvanijos dirbtuvėse. Iš Vladivostoko įsias rusai kuo-greičiausiai siųs Lenkijon prieš vokiečius.

MIRĖ GENEROLAS STESSELIS.

Mirė rusų generolas Stesselis, kuris laike rusų-japonų karės atidavė japonams Port Arturo tvirtovę. Už šitą jis buvo pasmerktas myriop. Bet mirties bausmė tapo pakeista dešimčiai metų kalėjimo. Tačiau po vienų metų kalėjimo aras jam bausmę dovanuoja.

AUSTRŲ DEMONSTRACIJOS PRIĖS KARĖ.

Londonas. Viennoj, Austrijoj,

įvyksta tankios žmonių demonstracijos prieš karę. Praeitą savaitę desėtkas tukstančių darbininkų vaikščiojo miesto gatvėmis, šaukdami, "Šalin karė!" Vietomis minia bandė statydintis barikadas, bet buvo kavalerijos išblaškoma.

VOKIETIJA IR AUSTRIJA TURINCIOS 800,000 BELAISVIŲ.

Amsterdam. Vokietija oficiališkai praneša, kad vokiečiai ir austrai turi nelaisvėje 800,000 belaisvių; vokiečiai turi nelaisvėje rusų 300,000, francuzų 200,000, anglų 19,000, belgų 36,852. Pas rusus, francuzus ir anglus gi esą išviso 200,000 austrų ir vokiečių belaisvių.

RUSAI UŽĖMĖ VARTUS TRANSYLVANIJON.

Londonas. Rusai šturmu paėmė Karpātų kalnų vartus Kirlibaba, kuris atidaro kelią į Transylvaniją. Austrai įtempė visas savo pajegas, kad sustabdžius rusus. Ant Dunajec krantų ištiko baisus artilerinis mušis su austrais. Mušį laimėjo rusai; austrai pabėgo ir liovėsi bombardavę miestą Tarnovą. Šitie rusų pasisekimai padarė labai blogą įspudį į vokiečius, ir vokiečiai siūncia kelis šimtus tukstančių kareivių pagalbai austrams.

BOMBISTŲ SUOKALBIS PERSIJOJ.

Persų valdžia atidengė vokiečių užmąnytą bombistų suokal-

bj, kurio tikslas buvo įtraukti Persiją į karę prieš Angliją ir Rusiją. Persai bombistai buvo pasamdyti mesti bombas rusų ir anglų konsulams ir tuomi sukelti tas šalis prieš Persiją. Viena jų bomba per klaidą liko užmušta vienas persas pirklis, o po tam tapo susekti suokalbininkai.

RUSAI TVIRTAI LAIKOSI PRIĖS VOKIEČIUS.

Petrogradas. Šiaurėje Lenkijos rusai atmuša vokiečių užpuolimus. Po smarkiam mušiu rusai atėmė nuo vokiečių sodžių Budy Sulkovskija. Ties kaimu Goumine po septynių artilerijos atakų vokiečiai užėmė nedideles priešakines apkasas. Arti kaimo Konopnica vokiečiai prisiartino už 30 mastų prie rusų apkasų. Rusai durtuvais ir rankinėmis granatomis priverstė vokiečius atgal trauktis. Pietinėj Lenkijoj ties Pinczowu vokiečiai atidengė smarkią ir ilgą artilerijos ugnį į rusus, bet juos rusai pasekingai atmušė.

RUSAI VĖL ATSIĖMĖ PLOCKĄ.

Nauja 800,000 rusų armija. Rusai atmušė nuo vokiečių Plocką, kurį vokiečiai buvo atėmę nuo rusų porą savaičių atgal. Iš šiaurės Lenkijos atvyksta prieš vokiečius nauja 800,000 rusų armija, kuri bandysianti iššono perkirsti generolo Hindenburgo armiją, gulančią ant Varšavos.

VOKIEČIAI SUMUŠĖ FRANCUZUS TIES SOISSONS.

Londonas. Vokiečiai sumušė francuzus ant Aisne upės. Ties Soissons francuzų krito 15,000, pakliuvo nelaisvėn 3,150 kareivių ir 14 oficerių; 15 francuzų kanuolių pateko vokiečiams. Francuzai liko nuvyti nuo didelės kalvos Vregny. Vokiečiai, perėję per upę Aisne, pradėjo grumtis gilyn Francijon, bet francuzams neužilgo pasisekė juos sustabdyti. Kairysis francuzų sparnas pamaži stumia dešinią vokiečių sparną atgal. Manoma, kad vokiečiai tyčia traukiasi tvarkydami savo spēkas ir rengdamiesi prie užpuolimo kitoj vietoj.

Berlin. Vokiečiai atėmė dvi dideles apkasas ties Arras, subombardavo miestą La Boisselle ir priverstė francuzus pasitraukti į vakarus.

AMERIKOS BANKERIAI SKOLINA CARUI PINIGŲ.

New Yorko bankeriai paskolino caro valdžiai \$25,000,000. Sakoma, kad tai tik pradžia busimos didelės paskolos.

CARAS ŠELPIA KAREIVIŲ ŠEIMYNAS.

Petrogradas. Valdžia paskyrė 95,000,000 rublių pašalpai kareivių šeimynoms nuo kovo mėnesio šių metų.

LENKAI SUTVĖRĖ TAUTOS TARYBĄ.

Varšavoj susitvėrė parlamentarinė organizacija iš didžiųjų, buvusių ir esančių dumos atstovų ir įvairių visuomenės veikėjų. Organizacija vadinasi Lenkų Tautos Taryba. Tai yra branduolis busimojo (geriau sakant, laukiamojo) Lenkijos parlamento, jeigu caras išpildytų savo žadėjimus, kuriuos davė lenkams savo manifeste. Lenkų Tautos Taryba dar neišvaikta.

REZIGNAVO AUSTRIJOS UŽRUBEŽINIŲ DALYKŲ MINISTERIS.

Austrijos užrubežinių dalykų ministeris grafas Berchtold rezignavo. Kai-kurie sprendžia, kad prie to jį privertė politiškos intrigos su grafu Tisza. Jo vieton paskirtas vengras Rajecz. Valdžia, skirdama vengrą ministeriu, be abejo, norėjo prie savęs patraukti vengrus, kurie galvoja apie atsiskyrimą nuo Austrijos.

Tuli politikai mano, buk tai dėka Berchtoldui kilusi dabartinė karė.

ATŠAUKIMAS KLAIDOS.

N 2 "Kovos" per klaidinančias informacijas, gautas iš Brooklyn, N. Y., tilpo neteisingas pranešimas, buk "Vienybė Lietuvių" bankrutijanti ir einanti ant licitacijos. Siuomi atšaukiamė tą klaidingą žinią.
"Kovos" Redakcija.

NELAIMINGOJI EUROPA.
Negana, kad karės giltinė nepaliauja savo kruvinos pjutės, dar ir gamtinės katastrofos prigelbsti naikinti Europos žmones. Didelis žemės drebejimas nuliudino visą Italiją.

KAIP VALDŽIA RIŠA BE-
DARBĖS KLAUSIMĄ.

Washington. Darbo biuras užmanė palengvinti bedarbiams susijieškoti darbų. Tuo tikslu jis reikalavo, kad pačtas išduotų tam tikras taisykles, palengvinančias susinėti bedarbiams su darbdaviais. Bet generalis pačto užveizda Burlesonas nesutiko su taja propozicija; sako, tuomi perdaug apsunktume pačta ir subankrutume privatinius darbo biurus, kurie už labai pigiai suranda darbo. Bet Burleson užmiršta, jog dauguma bedarbių suvis neturi kuo mokėti.

BEBELIS PRANAŠAVO,
KAD VOKIEČIAI PRALAI-
MĖS KARĖ.

Tuli kapitalistų laikraščiai sako, kad Bebelis buvo pranašas savo nuomonėse apie artimąją Vokietijos karę ir josios pasekmes. Tie laikraščiai daro sekančią ištrauką iš Bebelio knygutės "Nuolatinė Armija ir Milicija".

"Karė tarp dviejų didžiųjų Europos viešpatysčių matematiškai tikrai privės prie visuotinio Europos gaisro.

"Vokiečių laivynas, koks didelis jis nebutų, bus sunaikintas anksčiau laivo, kuris, kaip žinoma, yra galingesnis, ir Vokietija beveik tame pat momente praras visas savo kolonijas, kaip tiktai taps apšaukta karė.

"Jeigu Japonija suvienytų savo spēkas su Vokietijos priešais, o tas būtų neišvengta, jeigu Vokietija kovotų prieš Angliją. — tada visos Vokietijos kolonijos rytuose bus ant amžių prarastos, nors jos buvo įgytos viršžmogiškomis pastangomis.

"Bet praigaištingiausia tokios karės pasekmė būtų praradimas vokiečių komercijinio laivyno ir pasaulio turgaviečių, kurios bus užgrobtos Anglijos.

"Karė su Francija ir Rusija, ir su Anglija, kaipo judviejų talkininke, reikštų taipgi visuotiną Vokietijos galybės sunaikinimą.

"Ir Francija ir Rusija džiaugtųsi, kad Vokietija užvestų karę prieš Angliją. Šitokiam atsitikime jų geidimai išpildytų, nes Francija atgriebtų Alzas-Lotaringiją, o Rusijai išpildytų josios amžiais ilgą svajonę — valdyti visą Lenkiją ir kelis svarbius uostus prie Nemuno ir Vistulos intakų.

"Pergalės neatsieis Vokietijai taip lengvai, kaip kad mus nori pertikrinti laikraščiai ir mokyklos. Šiandieną vokiečiams absoliutiškai negalima turėti tos viršenybės ant priešų, kokią jie turėjo 1870 metais".

Savu laiku Bebelis nukentėjo daug pašaipų ir įžeidimų už tą knygutę.

NULINCIAVO VISĄ ŠEI-
MYNĄ.

Atlanta, Ga. Baltųjų žmonių gaveda įsiveržė į vietinį kalėjimą, išvilko laukan vieną negrų šeimyną, susidedančią iš tėvo, motinos ir dviejų tekėjusių dukterų, ir nužudė-nulinciavo. Tą šeimyną buvo pasodinta kalėjimui už tai, kad pasipriešino policijai, atėjusiai areštuoti tėvą. Vienas policistas čia buvo pavojingai sužeistas.

VOKIEČIAI PAĖMĖ 6 FRAN-
CUZŲ MIESTUS.

Vokiečiai paėmė šešis miestelius į rytus nuo Soissons. Bet francuzai veža vokiečius atgal.

RUSŲ GALYBĖ LENKIJOS
SULAUŽYTA.

Vokiečiai oficiališkai sako, kad rusų armijos galybė Lenkijoje tapo sulaužyta, o rusų pasigyrimas, būk jie vokiečius priverčia traukties atgal — tai esanti melagystė.

Žinios iš Lietuvos

PAPILĖ, ŠIAULIŲ APSKR.

Karei prasidėjus, žmonės buvo kaip svaigulio apimti—nebežinojo kur dėtis, ką veikti ir ką bekalbėti: vieni manė kraustyties toliau Rusijon, palikę mantą Dievo valiai, kiti jau rengėsi lašinius ir grūdus kasti žemėna ir patys su šeimyna lysti kur į tankius krumus ir tenai slapstyti. Ėjo, važiavo buriūburiais žmoneliai į Šiaulius, palydėdami kas brolių, kas tėvų arba pačios—vyrus, bet niekas nemurmėjo, nesipriešino, paliepiamą nuolankiai pildė. Sugrįžę iš Šiaulių perkarusiais, išalkusiais arkliais, vėl stoji prie lauko darbų. Nors sunkus tai smugis, bet apie atlyginimą niekas nė neužsimena.

Nesenai buvo paliepta sunešti milo ploščius, naujus ir apdėvėtus, by tik nebutų skylėti ir buvo žadėję mokėti nuo 5—12 rub. Tą dieną buvo žmonių, kaip per jomarką: visi su kukšturais nešini, taip ir traukė į valsčių. Suėmė apie 140, bet kainas statė suvis mažas: kur seni ploščiai užrašė po 1 r. 50 kap.—2 r. 50 k.; už naujus 3 r. taigi valstiečiai apsvylė. Senunas buvo įsakęs butinai visiems pristatyti, neslėpti, nes paskum kad pamatysiu su geru ploščiumi apsvilkusį, tai varu išsiąs.

Jeį tačiau net svetimi iš užuojautos Lenkams paskubėjo su pagelba, tai dar labiau ėmė rupinties savo kraštu savi žmonės — patįs lenkai. Mes čia visai nenorime liesti klausimo, kaip ir ar gerai tas pagelbos darbas yra jų atliekamas, viena vis delto negalime pračiti nevežti parduoti, tik džiaugiasi, kad prievarata neliepia vežti.

Su vokiečių žiaurumu žmonės apsiropo: turbūt, ir pamatę nebėgtų niekur — ar pjautų ar kartų.

Zmonės žino, kad valdžia yra lenkams pažadėjusi kokių ten liuosybių, tai apie tą daug kalba. Labai bijo, kad po lenkų valdžia nepatekus, nes dabar del kalbos bažnyčiose musūsi, o galy valdžia ką bedarytų?.. Taip žmonės svajoja, bet del sau niekuo gera nesitiki.

Sužinoję, kad Suvalkijoje vokiečiai šventoriuje kiaules svilino, labai pasipiktino ir kad vokiečiai išmėtė proklamaciją su Viliaus, Panelės Šv. ir popiežiaus paveiksiais irgi piktinosi. Bet kad vokiečiai skelbė duosią katalikų karalių, tai žmonės kalba: "taigi, kad taip būtų, bet vokiečiai apgaus; dabar pažadapazada, o kai reikės duoti, tai išgriauski!"

VADŽGIRYS, RASEINŲ AP.

Zmonių upas ir reikalai. Pas mus gyvenimas bėga, taip sakant, sena vėža. Žmonės jau apspirato ir ramiai sau taikosi prie šių dienų reikalavimų. Ukiniškai labai patenkinti, kad uždarė monopolį: girdi, sako, nereikšią dabar kuolais skaldyti pakaušius ir voliotis po purvyną. Dauguma jų jau išsikūlė javus, ir dabar skubinasi tik vežti į turgų; bet kad arti pas mus miestuose nėra tam tikrų komitetų, kurie supirkę javus statytų karui ar kitur, tai tenka atiduoti žydams ar panašioms perkupčiams dažniausia už pigią kainą. Į tolimesnius miestus, kur yra panašūs komitetai, musų ukininkui, nepratusiam kelionėje, sunku nusikraustyti.

Butų gerai, kad musų apylinkėje įkurtų kokį komitetą, kuris priimintų nuo ukininkų javus taip iš namų, taip ir nuo turgaus. Tada daugiau galėtume save susikurti, o gal ir karo reikalams padėti.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS.

Mielas Drauge!

Pirmais žodžiais šito savo laiško, sveikinu Jus, mielas drauge ir velinu viso gero, o labiausiai sveikatos, laimės, linksmo ir ilgo gyvenimo, žodžiu tariant, ko tik patįs sau trokštate ir geidžiate.

Vis rengiausi parašyti kamnors laišką, pagaliaus nusprendžiau Jums parašyti keletą žodžių. Daug nėra ką rašyti, o antra nė neapsimoka, delko — patįs gana gerai suprantate.

Rugpjūčio mėn. buvome Rytų Prusuose. Prisiėjo biskutų pamatyti ir karę su vokiečiais. Rugsėjo mėn. buvau sužeistas. Dabar jau išgijau ir vėl važiuoju ant karės lauko. 21 d. lapkričio ant Varšavos lakiojo vokiečių orlaivis ir metė keliatą bambų, bet kaip laikraščiai pasakui pranešė, žmonių neužmušė ir daug blogo nepadare. Vokiečių kareivių belaisvių per Varšavą kasdien varydavo šimtais, taip gi budavo po keletą arba keliolika jų oficerių. Iš kareivių daug budavo lenkų nuo Poznaniaus. Tuli kaip pasakojo, tai tik po 6 savaites mokinosi kariškojo darbo ir buvo pasiųsti ant pozicijos, kur pateko į nelaisvę. Sykiu budavo po keliatą Austrijos kareivių ir raudonkepurių vengrų kavaleristų.

Kaizerio Viliaus kariumenė labai nori užimti Varšavą, sykiu jau buvo nuo jos atmušti su didžiausiais nuostoliais, bet matyti dar vis tą norą nemeta. Vargu pasiseks. Dar Rusijos žmonės niekadados nebuvo susivieniję taip, kaip kad laike šitos karės. Daugelis jaunų 14-16 metų mokinių-vaikėzų važiuoja liuosnoriais į karę, tuli net slaptai nuo tėvų bėga. Tiesa, yra tokių nemažai ir Vokietijoje.

Šiaip ar taip, bet mes, kareiviai, tikime, jog tuos kryžiuok anukus vokiečius apgalėsime ir sumušime.

Gal buti Amerikos lietuviai jau senai rupinosi šelpimu nukentėjusių ramių Lietuvos gyventojų nuo karės, ypač nuo įsiveržimo į mūsų teritoriją vokiečių kariuomenės, iš kur jie, net numetę batus bėgo basi, o mes keliatą dienų jų pėdsakais ėjome. Nuo savęs patarčiau, šelpti tuos nekaltus gyventojus. Aš savo akimis mačiau ir galiu buti tikru liudininku, jog Suvalkijos daug žmonių labai nukentėjo. Kasdieną matydavosi dumai nuo gaisrų. Daug namų visai sudėginta, tiktai riogos pasilikę pliki pečiai su augštais kaminiais. Turtai vietomis išplėsta, gyvuliai atimti, pašaras išvežtas, o taipgi nemaža užmušta, kurie nespėjo, arba negalėjo išbėgti. Laukai apkasais išvingiuoti ir išrausti duobėmis nuo kanuolių kulky, arba kaip pas mus vadina "čėmodanais". Žmonelės laike kariuomenių susirėmimų įsūdavo į tam tikras iškastas duobes žemėje, idant pasislėpti nuo kulksvaizčių ir šautuvų kulky, bet jei kur palei duobę papuldavo tas "čėmodanas", tai vienu sykiu palaidodavo visą šeimyną. Iš to jau bus aišku parubėzinių lietuvių padėjimas. Net ir kaitais metais jiems badas aiškiai į akis žiuri.

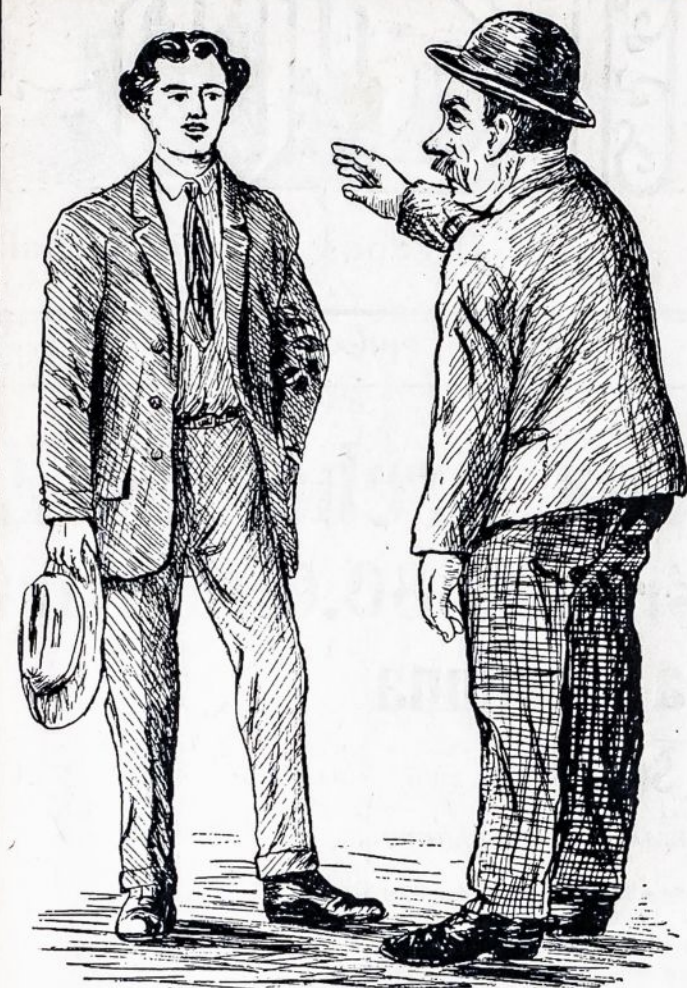
Oras dabar dar čia nešaltas, bet ant pozicijos apkasuose sėdėti naktimis, matomai nei nebešilta.

Pasilieku sveikas ir linksmas. Su augšta del jusų pagarba

Neis.

1 (14) d. Gruod., 1914 m.

PASIKALBEJIMAS DEDES SU POVILU

— Visus cicilikus, reikia, Povil, po sausomis apušėmis, kaip kokius Judošius pakarti.

— Gali kart, dėde, jeigu pajiegi. Dėdės plauko žmogiukai Rusijoje iš visų spēkų darbavosi ir darbuojasi, padėdami carui karti socialistus ir šiaip revoliucionierius. Bet Amerikoje jūs esate bejiegiai. Jūs gavati socialistus laše vandens paskandininti, bet patįs nežinote kodėl.

— Kaip tai mes nežinome, kodėl? O kas dabar terioja lietuvių tautą, ar ne cicilikai?

— Ne, ne socialistai, bet tavo, tautininkų ir kunigų garbinimas caras. Jis zudo lietuvius ir naikina Lietuvą.

— Vai, Jėzus-Marija, Povil, kodėl tu esi toks bukas? Mokinu aš tave, mokinu, ir niekad negaliu išmokinti. Tu nemoki galvoti, kaip žmogus; tu nieko negali išrokuoti savistoviai, iš savo galvos; kaip socialistai tau pasako, taip tu ir tiki. Jie tau įkalbėjo, kad caras naikina Lietuvą, tai tu ir giedi jų giesmę. Bet tu nesupranti, kad caras nori atgaivinti Lietuvą, duoti jai nepriklausomybę, sutverti Lietuvą-Latvių respubliką, uždėti lietuvi karaliūm ar prezidentu, idant Lietuva vėl būtų tokia garbinga, kaip jinai buvo senovėje. Caras savo prizadėjimus tikrai išpildytų, jeigu lietuviai būtų jam vieni šitoje vainoje; jeigu cicilikai maištų nekeltų ir caro neišvožytų. Bet kur tau tie peklos išperos pakampiais buntus kelia, caro portretams rodo špygą ir kalba apie revoliucijas. Tokiu spasabu, Povil, socialistai yra mūsų tautos atgimimo nevidonai; per juos mes galėsime negauti caro, žadėjimų; per juos negalės mūsų tauta pakilti svieto akyse.

— Dėdė kalbi, kaip mažas vaikas. Tiek laiko pragyvenęs, tiek daug girdėjęs apie caro žiaurų apsiėjimą su pavergtomis tautomis, — dėdė vis dar tikieš budelio malonių lietuvių tautėi. Pasizūrėk, kaip dabar caras elgiasi Finlandijoje ir...

— Šarap tu, kreize! Ir nepykink manęs! Aš žinau, kad jūs vedate lietuvių tautą ant pražuties. Užtai aš jusų nekenciu; kaip kokių pikčiausių žalčių. Jeigu kas daro man blogą, aš tam galiu dovanoti. Bet jeigu kas skandina mūsų tautą, tam negaliu ant amžių atleisti. Jeigu, nėduok dieve, per jus Lietuva negautų Lietuvos-Latvių respublikos, tai jums gyvenimo

nėra. Jeigu dar kiek-nors liktų jusų caro neiškartų, tai geriausi Lietuvos tėvynainiai jums iškartų, ir kunigai neitų duoti jums paskutinio patepimo prieš pakorimą; stipkite, kaip gyvuliai.

— Su dėde ginčytis — tai taspat, kaip nešti rėčiu vandenį. Rėki tik išsžiojęs, kerštajući, bet mano argumentų neiškalusai.

— Ką mačys, Povil, klausyti, kad tavo argumentai yra niekam netikę, o aš noriu, kad lietuviai turėtų Lietuvos-Latvių respubliką.

— Buk dėde ramus. Caras ne duos netikaiti respublikas, bet nei autonomijos nei vienai pavergtai tautai. Visas pavergtas tautas jis nori surusinti ir padaryti neatskiriamomis Rusijos dalimis. Iš žmogaus darbų mes puikiai galime pažinti žmogų. Iš caro darbų mes puikiai pažįstame carą. Tiek jis davė žmoniems visokių žadėjimų, ir visus tuos žadėjimus sulaužė. Sulaužys juos ir dabar.

— Negali taip tvirtinti. Jeigu visos tautos bus jam vienos, tai gal jis ir išpildys savo žadėjimus šiuo sykiu.

— Tame tai ir dalykas, dėde, kad, nors šioje karėje visos Rusijos tautos yra pilniausiai ištikimos; nors visų tų tautų karieiviai lieja kraują už Rusiją; caras dar skaudžiau jasias spaudžia. Pasinaudodamas kare per kurios trenksmą sunku išgirsti prispaustųjų tautų dejavimą, — caras kėsinaisi atimti toms tautomis paskutinius laisvės ir prigimtų teisių likučius.

— Perdaug, Povil, šmeizi carą. Aš su tuo nesutinku ir reikalauju faktų. Jeigu ščia neparemsi savo šmeizimus tikrais faktais, tai aš tave iššauksiu į viešus debatus, tenais tave amžinai sumušiu, tada tegul žinios visas Jamerikas, kad dėdė moka apginti savo tautą ir savo tautos ciesorių. Aš reikalauju faktų.

— Dėdė žinai, kad karės pradžioje caro dėdė Nikolai Nikolaievič, viršiausiasai karės vadas, išdavė lenkams manifestą, žadantį Lenkijai politiską laisvę.

— Sitą aš žinau ir tikiu, kad paliokai gaus autonomiją, bet lietuviai taipgi gaus autonomiją ir ims pliekti paliokams per kelnes, kaip kad senovėje.

— Palauk, dėde. Duok man pasakyti faktus apie caro malones pavergtomis tautomis šiuo karės laiku.

— Orait, Povil. Varyk.

— Taigi manifeste buvo žadėta politiską laisvę Lenkijai. Bet paskui laikraščiai, kurie pagyrė tą manifestą arba pasveikino lenkų tautą su busimąja laisve, visi tie laikraščiai liko nubausiti. Rusų valdžia nubaudė apie dešėtką finų laikraščių, kurie atspausdino tą manifestą. Anot valdžios, tie laikraščiai "kelė žmonėse klaidingą viltį". Rusijos valdiški laikraščiai, kaip kad "Armiski Vestnik", atvirai juokiasi iš tų žmonių, kurie mano, buk Lenkijai arba kuriai kitai Rusijos tautai bus duota autonomija.

— Ar tai gali buti, Povil?

— Ne tik gali buti, bet taip tikrai yra. Jei netiki, pasiskaityk "Armiski Vestnik", "Russki Invalid", "Free Russia" ir tt. tat perstitikrinsi.

— Tu žinai, Povil, kad rusų nei angelskų gazetų skaityt nemoku, tai tu man gal tyčia meluojai.

— O tai Tamošius nevierninkas. Bet tiek to. Pasizūrėkime, kaip caras pildo savo pažadėjimus kitoms tautomis. Prasidejus karėi, carui reikėjo, kad visos Rusijos tautos ištikimai už jį kovotų. Todėl jis tada savo atsisaukimuose visas tas tautas išvadino gražiais žodžiais, viso ko joms prizadėjo; net žydus buvo pavadinęs "mano mylimieji žydai" ir net jiems ketino šiek-tiek laisvės. Bet dabar? Dabar autonominej Finlandijoje jis pradėjo šeimyninkauti begėdiškiau negu kitados; paglemžė ją po "išimtiniais savo įstatymais", su finų spauda, viešais susirinkimais ir draugystėmis pradėjo elgtis sulyg savo žiaurių įstatymų; caras sustiprino rusų general-gubernatoriaus galybę Finlandijoje; davė didesnę galę savo žandarmerijai tenai; paglemžė Helsingforso universitetą ir kitas augštesnes ir vidutines finų mokyklas po rusų apšvietos ministerijos žinyba; daro projektą panaikinti saivietovių Finlandijos pinigų, telegrafo ir geležinkelių sistemų; šiuo laiku nutveria finus, protestuojančius prieš šitokias reformas; grudžia juos kalėjiman, plaka ir siuncia Sibiran. Miesto Vazos majoras tapo be jokios kalčios ištrentas Sibiran; įtekmingas finas teisėjas Svinhufvud liko be matomos kalčios atstatytas nuo tarnystės, ir tt. ir tt.

— Jeigu tai teisybė, Povil, tai būtų negražu. Bet aš misliju, kad caras to daryti neliepia, bet jo cinovnikai taip patįs daro.

— Lengvatikis, dėde, esi, kad tiki caro gerumui. Visa tas yra daroma su jo žinia. Su jo žinia susiaurinta teisės ne vieniems tik finams, bet žydams ir kitoms tautoms taipgi. Dabar žydams purkliams ir profesionalams dar labiausiai apsunktas atvaziavimas į vidurinės Rusijos miestus. Žydai, kurie pabėgo delei vokiečių užėjimo iš Lenkijos, neišdžiami įeiti tikrojon Rusijon; jie visi yra priversti buti tose keliose parubėzinese gubernijose.

— Ale, Povil, žydus juk ir reikia valdyti. Kas gi iš tų parkų būtų?

— Paziūrėk, kaip rusai elgiasi su užimtaja Galicija? Jie ten uždraudė spaudinti laikraščius ir knygas liaudies kalba; jie įvedė rusų kalbą visose įstaigose; jie atsiuntė savo popus fanatikus, kad verstų žmones pravoslavų tikyon.

— Ar ir katalikus verčia į ruską vierą?

— Visus, dėde: ir uniotus, ir katalikus ir liuterius.

— Tai bestijos! Prieš katalikų vertimą į ruską vierą aš energiškai protestuoju! Einu pas kleboną ir pasiūsiame carui protestą. Džėkis Kopustas.

— Ar ir katalikus verčia į ruską vierą?

— Visus, dėde: ir uniotus, ir katalikus ir liuterius.

— Tai bestijos! Prieš katalikų vertimą į ruską vierą aš energiškai protestuoju! Einu pas kleboną ir pasiūsiame carui protestą. Džėkis Kopustas.

— Ar ir katalikus verčia į ruską vierą?

— Visus, dėde: ir uniotus, ir katalikus ir liuterius.

— Tai bestijos! Prieš katalikų vertimą į ruską vierą aš energiškai protestuoju! Einu pas kleboną ir pasiūsiame carui protestą. Džėkis Kopustas.

— Ar ir katalikus verčia į ruską vierą?

— Visus, dėde: ir uniotus, ir katalikus ir liuterius.

— Tai bestijos! Prieš katalikų vertimą į ruską vierą aš energiškai protestuoju! Einu pas kleboną ir pasiūsiame carui protestą. Džėkis Kopustas.

— Ar ir katalikus verčia į ruską vierą?

— Visus, dėde: ir uniotus, ir katalikus ir liuterius.

A

TA

"I
vo
nink
kina
kai
tos
vė.so
ka
ne
na
laiK:
si, j
ly d:
nes
ir iš
savo
Jiem
kaut'
nink
ir gētų t
kautM:
juk
reisk
tvo",
sios
nes ;
nink:
tikri
krausavo
supr:
ateiti
vės :
ti liaGi
ir gi
tinini
taip
logo
džiai
pasit
supu
žmor
prog
nosištikr
viliza
nių t
suoti
šais
tauti
pada:
nes.minti
truku
pamc
ties
priva
gyve:
siais.

MUS

"A
paste
dovų
ipasa
jie g:
sekėj
laisv:
Tas,
Lietu
konfe
kad
tinini
vo "savo
lauki:
mo i:
tariar
Hard
"Amc
„Euru
diplom
slaug
kanti
to st
"Kov
"Keir
straip
rupiišgelt
jo ga
bėjo
judėji
tįjusi
sakot:
ir išl
gus, i
su ta

APŽVALGA.

TAUTININKAI SKIRIASI NUO SOCIALISTŲ.

"Lietuvos" N 2 Tautietis savo ilgame straipsnyje "Tautininkams besiorganizuojant" aiškina visuomenei, kodėl tautininkai neina išvien kovoje už tautos laisvę ir visuomenės gerovę. Tarp kitko ten sakoma:

"Tautininkai skiriasi nuo socialistų ir abelnei tuomi, kad tolimiems idealams jie nenori paaukauti dabar gyvenančio žmogaus gerbuvio ir laimės—"

Kaip tik ir pasisakė. Vadina, si, jiems ir be tų tolimųjų idealų dabar gera ir laimės užtenka, nes dabar yra laisvė mulkinti ir išnaudoti milijonus darbininkų savo privatiems interesams. Jiems nesinori tos laimės paaukauti. Bet tu, skurdžiausio darbininke, ar turi užtekinai laimės ir gerbuvio, kuriu tau gaila būtų tolimiesiems idealams paaukauti?

Mūsų Lietuvos buržuazija jau galvą guldo už carizmą, išreikia jam savo "viernopodanstvo", prizada carato juodžiausios politikos siekiams remti — nes jiems, t. y. musikiams tautininkams ir dabar gera, kada jų tikri broliai ir seseris ašarose ir kraujose skęsta. Jie pasitenkina savo laime ir savo gerbuviu, ir supranta, kad išnaudotojams ateities idealai neneša laisvės išnaudoti ir vergijoje laikyti liaudį.

Gi atsivėlgus į musikę liaudį ir girdint tų mūsų liaudžiai tautininkų duodamas pamokas, taip ir prisimena didžiojo sociologo Ferdinando Lassalle žodžiai: "prakeiktas esi tu, kurs pasitenkini stiklu alaus ir galu supuvusios dešros. Nes tu esi žmonijos gerbuvio, kultūros, progreso, civilizacijos ir visuotinės žmonijos laimės priešu". Ir ištikrųjų tokiąs progresą ir civilizaciją, sulyginančios žmonių teises ir gerbuvį, tokiąs visuotinės žmonijos laimės priešais kaip tik ir pasirodo mūsų tautininkai ir tokiąs jau norėtų padaryti jiems tikinčios žmonės. Bet gyvenimas — tas išmintingiausias mokytojas — netrukus ir tuos mūsų tautininkus pamokys kitaip protauti ir ateities idealams įsakys paaukauti privatinis interesus ir laisvę gyventi kitų žmonių truso vaisiais.

MUSŲ TAUTININKŲ IGNO-RANTIJĄ.

"Amerikos Lietuvis" teisingai pastebi mūsų tautininkų (vadovų) ignorantią, ar gal norą įpasakoti lengvatikiams, kaip jie gal mano, nežiniliams jų pasekėjams, jog vilties Lietuvos laisvei reikia laukti iš Anglijos. Tas, turbūt, kalbama delto, kad Lietuvių centras paskyrė savo konferencijai vietą Londoną ir kad musikiškai amerikiečiai tautininkai išsiuntė Londonan savo "ambasadorių" J. Gabrij. Iš savo pusės tokiems nežiniliams, laukiantiems Lietuvai išliuosavimo iš Anglijos ir Francijos, patariame perskaityti anglo Keir Hardie Amerikos S. P. organe "American Socialist" straipsnį, "Europe's millionaires, through diplomats fooled workers to slaughter each other". Nemokantiems anglų kalbos galima to straipsnio turinį rasti šiame "Kovos" numeryje po antgalviu "Keir Hardie apie karę".

Iš straipsnio patirs, kaip Anglijai rupi pavergtų tautų laisvę, kas išgelbėjo Rusijos carizmą nuo jo galutinio puolimo, kas pagelbėjo nuslopinti Rusijos laisvės judėjimą ir išgelbėti nusibankrutijusį caratą, o gal gėdijis pasakoti tokias pasakas, į kurias ir išbujojusios fantazijos žmogus, šiek-tiek daugiau negu mūsų tautininkai vadovai su daly-

kais apsipaziņes, netikės. Ištikrųjų reikia būti arba visiškai ignorantu ar tokiu kaip mūsų tautiškėji demagogai begėdžiu, kad pasakoti, jog Lietuva sau laisvės gal laukti nuo Anglijos bei Francijos.

BLOGA, KADA ŠIAUCIUS KRIAUCIAUJA.

"Naujienu" N 8, S. M. J. kritikuoja redakciją, kam toji teisinanti vokiečius socialistus. Kad tokiuose atvėjuose pasirodyti su savo kritika, reikalinga turėti faktai, reikalinga bent tiek žinoti ir išmanyti, kiek vokiečių "negerieji" socialistai. Tasai kritikas buržuazijos lūpomis šneka:

"Bet vokiečiai socialistai, pritardami kaizeriui, kuomet jis del apginimo savo šalies užpuolė laisvąją Belgiją ir Franciją, ištikro padarė klaidą. Ir tos šalys, turinčios daug didesnę laisvę, daug daugiau socialistų (? Red.) buvo prisipirtos stoti į karę, ginties nuo užpuolimo kruvinos Vokietijos".

Gaila, kada žmogus kalba nežinodamas ką, bėda kada šiaucius užsimano kriaučiauti. Kad p. S. M. J. kitusyk žinotų ką kalba, patariame perskaityti anglų socialistų parlamentinio atstovo James Keir Hardie išreiktus sekancius faktus:

"One of the most popular justifications for the war in England has been the cry that we are out to protect Belgium. If that were the object it has failed. The neutrality of Belgium, which was guaranteed by treaty in 1839, was not made with the consent of, but rather in the teeth of the most bitter opposition from the Belgian nation. That treaty was not made to protect Belgium, but to suit the plans of the great nations of that day. When the Belgians were struggling so heroically in the defence of their country at the beginning of the present war, neither France nor British troops were to help them to protect their neutrality and independence.

"Luxemburg was also crossed by German troops. Not a stone was displaced, nor the hair of a single head injured, nor was the fact more than merely mentioned in the British press, although Luxemburg is a protected state exactly the same as Belgium."

ŠLIUPO "IDEJŲ" PAVEL-DEJAS.

Dr. Sliupas perleido "Laisvąją Mintį" p. Z. Vitkauskui. Perleisdamas sako: "Visą išitikėjimą turiu į pastangas chemiko p. Zigmo Vitkausko... Galėsiu sau ramiai užbaigti amžių, matydamas tąsą savo darbo taip kildo žmogaus rankose."

Nežinia, kokio savo darbo tąsą dr. Sliupas nori matyti p. Vitkausko rankose. Dr. Sliupas darbas apsirėškė trejopai: pirmiausiai jis kovojo su "Romos krokodiliais, ilgaskvernais, dvasios romikais" ir sklėdė laisvamanybę; paskui, karts nuo karto giminiavosi su kunigais, darė su jais kompromisus, manydamas tuomi ką gero atsiekti lietuvių tautai; ir trečia, kovojo su socialistais, dažniausiai nešvariū būdu. Bet, abelnei paėmus, reikia pripažinti, kad dr. Sliupas atliko milžinišką darbą, naikindamas tamsius kuniginius ir davatkinis burtus iš Amerikos lietuvių tarpo. Kovodamas su Romos slogučiu, dr. Sliupas "smulkiai nemalė"; kovojo (su mažomis pertraukomis) atvirai, neatlaidžiai, energiška. Tame jo didžiausias nuopelnas. O tame p. Z. Vitkauskas, "Laisvosios Minties" paveldėjas ir yra kaip tik silpniausias. P-as Vit-

kauskas ligšiol dar nei karto viešai neskelbė laisvamanybės. Savo prakalbose ir prelekcijose vengė paliesti kunigiją ir klerikalizmą. Jeigu kur ir rašė laisvamaniškus straipsnius, tai po slapivardžiu, kad neužpykinus kunigų. P-s Vitkauskas daugiausiai bendradarbiavo klerikalikiems laikraščiams. Laisvamanybę, kiek teko patirti, jis laiko už privilegiją sau pačiam laisvai manyti, o ne platinti ją minioje. Šituo svarbiausiu atžvilgiu dr. Sliupo ipėdinis griežtai skiriasi nuo savo palikėjo.

Kaip minėta, dr. Sliupas retkarčiais taikydavosi su kunigais. O p. Vitkauskas niekad su jais nesipyksta ir nemato (bent ligšiol) pamato pykimuisi. Jis yra šalininkas taip vadinamo Vyduniško "prakilnimo" ir skaito neetišku kišti ne į savo dalyką, į kunigų biznį. Valparaisiečiai sako, kad tokie klerikalų laikraščiai, kaip "Draugija", "Moksleivis", "Ateitis", pripildydavo p. Vitkauską dideliu džiaugsmu. Tatai ir šituo žvilgsniu p. Vitkauskas skiriasi nuo dr. Sliupo.

Dr. Sliupas titulavo socialistus "Markso išperomis", "bepročišiais", "melagomanais" ir tt. Vitkauskas tais meiliais žodeliais socialistų dar nevašino, bet per kunigų ir tautininkų laikraščius jau pusėtinai daug yra prirašęs šlykštumų apie socialistus, ypatingai apie draugus valparaisiečius. Dar prigulėdamas prie Valparaiso lietuvių socialistų kuopos, o jau dėvėjo socialistus per klerikalų organus.

Ne, Vitkauskas nėra tai Sliupinis, bet greičiau Širvydinis-Balutinis tipas.

Tokį didelį užsitikėjimą sudėdamas į p. Vitkauską, dr. Sliupas arba permaži informacijų apie jį turėjo arba gal pats išsižadėję savo senojo laisvamaniškojo veikimo ir tapo išpažintojum tojo naujojo pasyvio "laisvamanišmo", kurį išpažįsta didžiama mūsų tautininkų.

T. Goris.

Tikras Vokietijos Priešas — Rusijos Carizmas.

Taip sako Vokiečių Socialistai.

Ne vieną tik dr. Karolį Liebknechtą Vokietijoje vadina išdaviku. Jis išreikšė priešingą karėi nuomonę ir jis balsavo prieš skyrimą karėi pinigų. Bet dabar daėjo iki to, kad už mažiausią pakrikavimą vokiečių valdžios žmogus gauna maistininke arba išdaviko vardą.

Edwardas Bernstein, socialistas Reichstago atstovas, rašo iltesnį straipsnį "Tageblatte", kur kelia klausimą apie tai, ar sąlygos, prie kokių Reichstago atstovai socialistai balsavo už paskolą karės reikalams, — dar ir dabar tebeveikia. Jis patėmija, kad Rusijos pasiekimai karėje pakreipė vokiečių karės planus kiton pusėn, ir, anot Bernsteino, dabar Vokietija privalo kuo-daugiausiai kariškų spēkų sukonzcentruoti prieš Rusiją.

Bernsteinas yra persitikrines, kad pan-slavizmas yra didesnis Vokietijai pavojus, negu Anglijos komercijinės lenktynės su Vokietija, ir Bernstein mato didį pavojų iš sumazinimo užpuolimū ant Rusijos.

Kaip tik tas Bernsteinas straipsnis pasirodė, tuoj kilo aštri kritika prieš jį. Spauda gavo progą vėl pakelti šauksmą — "tautinė vienybė" Svarbiausi Bernstein kritikai yra du socialistai: Edvardas David ir Wolfgang Heine.

Bernsteinas klausia, ar politikos partijos turi praryti savo principus ir persitikrinimus delei minėtos tautinės vienybės. Pir-

mių-pirmiausiai jis perša, kad kovojimas karės įrankiais turėtų tarnauti valstybei, ir persergsti, kad valstybės politika ir diplomacija nepasidarytų militariskos kovos vergėmis.

Bernstein sako: "Svarbiausias klausimas, mano nuomone, yra šis: "Ar politikinės partijos laike šios karės turi išsižadėti savo pamatinių principų, surištų su politikos klausimais, figuruojančiais karėje? Ir jeigu taip, tai kaip toli turi partijos žengti užgniauzime tų savo principų?" "Kas liečiasi manęs, tai aš atstovauju tą nuomonę, kad tai būtų blėdingiausias mūsų šaliai žingsnis, jeigu socialdemokratija prarytų savo ypatingus principus tame atvėjyje, pakolei trauksis karė. Neseniai aš rašiau:

"Suprantama, kad mes turime būti gatavi aukauti viską, ką mes turime, ir patį save, jeigu to reikalaujū apginimas ir nepriklausomybė mūsų šalies, — tas supratimas neturėtų mus priversti paslėpti, nors ir laikinai, mūsų giliai išsišaknėjusį tikėjimą į tautų vienybę, mūsų pažinimą viso to, kas daro tautas didžiomis, ir mūsų atskyrimą tarp sutarčių ir galybės, kaipo tarptautinių santykių pamato.

"Todėl aš tvirtinu, kad artimi santykiai tarp politikos ir kariškos kovos turėtų versti socialdemokratiją reikalauti, kad kariška kova absoliutiškai tarnautų politikai, kad jinai (ta kova) niekad nebūtų pastatyta tokion pozicijon, kad jinai savaip vestų politiką.

"Šitą punktą aš paaiškinau, tarp ko kito, gvidenimu to plačiai diskutuojamo klausimo — ar kova rytiniame, ar vakariniame karės teatre turėtų būti vadovaujamoju vokiečių kovos motyvu.

"Aš mėgčiau pridėti štai ką: Dan daug laiko praėis, pakol indusai ar negrai galės įsibriauti į Rheino upės apygardas. O tuo tarpu štai kazokai jau šeimynin-kauja didesnėje dalyje Galicijos; jie stovi priešais Krakovą, jie laiko Karpatų kalnų dalį ir grėšia Czernowitzui.

"Vokiečių prieteliai ir pasaulio taikos draugai turėtų žinoti, kad mes, socialdemokratai, visados busime pusėje tų, kurie ištiesia taikos ranką, teisingos taikos, kuri nenė bledies jokiai tautai; jie turėtų žinoti, kad į šiuos mūsų gerus norus nedaro intakos medžiagiškos sąlygos."

"Tageblatt" daro sekancias pastabas apie tai, kas viršuje pasakyta:

"Mes, lygiai kaip ir Bernsteinas, esame persitikrine, kad šitos karės galutinio tikslo turi būti visiškai rusų apveikimas, kadangi kitokiame atsitikime rusų pavojus ant mūsų rubežiaus išaugs dar didesnis ir grėšmingesnis.

"Wolfgang Heine turėjo pilną tiesą, kada jis sakė, savo straipsnyje kritikuodamas Bernsteiną, kad lygiai reikalinga yra sutrinti vakarinių valstybių galybę. Bernsteinas savo pirmamjame klausime teiravosi: ar ir dabar dar Socialdemokratų partija vadovaujasi tais pačiais motyvais, delei kurių ji 4 rugpjūcio balsavo už karės paskolą? Tas jo teiravimas būtinai verčia manyti, kad Bernsteinas dabar yra palinkęs kitaip į tą dalyką žiūrėti, kaip kad ketvirtą dieną rugpjūcio.

"Vienok kiekvienas pasikėsinimas užtenkti vokiečių Reichstago vienybei, pakolei nepasibaigs karė, turi būti griežtai pasmerktas, ir tokia tai dvasia matyt kritikoje, išreikštoje Davido ir Heinės straipsniuose. Jeigu Edvardas Bernsteinas nemano ardyti tos butinos naturalės vienybės, tai toliaus galima būtų pertraukti šias diskusijas".

M. J. F.

Keir Hardie apie Karę

Visame organizuoto proletariato pasaulyje žinomasai Anglijos socialistų partijos atstovas Keir Hardie, pakviestas Amerikos Socialistų Partijos organo "The American Socialist" redakcijos išreikšti savo nuomonę linkui europinės karės, galų gale į pakvietimą atsakė visais žvilgsniais indomiu straipsniu, už kurį, beabejo, Anglijos buržuazija nemažai supyksianti ir sušuksianti didžiu balsu, jog socialistai griauja tautą ir drasko vienybę, kaip paprastai viešpataujanti klesia šaukia visuose kraštuose, kada tik socialistai apie buržuaziją pasako teisybės žodį. Drg. Hardie atskleidė kaziras, kokiomis Anglijos buržuazija lošia, sykiu nutraukdamas kaukę nuo veido tų, kurie taip gudriai Amerikos buržuazijos spaudoje save nubaltina, gi savo priešus juodžiausiomis parvomis piešia. Hardie pradžioje straipsnio pasako, kad du kartu atmetė oficialj Amerikos socialistų partijos sekretoriaus pakvietimą parašyti straipsnį apie Europos karę, nesa jisai atstovaudamas viešoje opinijoje apie karę mažumą, nenorėjęs savo naudai išnaudoti didžiumos opiniją. Net ir Anglijos socialistų partijoje, vadinamoje "Independent Labour Party" didžiama narių nesutinka su Keir Hardie's nuomone, budami pasidavę tam abelnam kariškam upui ir buržuazijos platinamo tautų neapsikentimo intakai. Galų-gale patyręs, kad dabar Anglijos valdžia savomis lėšomis pasiantė Kanadon ir į Jungtines Amerikos Valstijas du profesinių sąjungų vadovu tuo tikslu, kad tuodu padarytų atsakančią intaką į tenykščių darbininkų protus ir palenktų juos Anglijos pusėn, Hardie apreiškia:

"Negaliu su tuo sutikti neprotestavęs. Tiedu Anglijos organizuoto darbo atstovu galbut aprupinti mandatais nuo kairiųjų unijinių viršininkų, bet nėra jokių darbininkų organizacijų išrinkti ir pasiūsti, jie vien yra apmokamais valdžios advokatais.

"Vienu labiausiai pasmerktinu šioj karėj apsirėškimu yra dvasia piktos neapykantos, kurią kiekviena kariaujančiųjų tautų stengiasi sužadinti priešais savo priešininką. Nėra melagystės užtekinai niekingos, nėra nuožvalgos ir intarimo užtekinai niekiško, kad tuo nepasinaudotų kapitalistiškoji spauda. Bet organizuotas darbas prie to savo rankos neprivalo pridėti.

"Organizuotas vokiečių darbininkas ar jis bus unijistas ar socialistas yra broliu savo draugui Francijoje, Anglijoje, Rusijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kanadoje ir visur kitur. Karei pasibaigus tur prasidėti darbininkų klesos kova už savąjį išsiliuosavimą. Todelei tautai yra svarbiausiu, idant visų kariaujančiųjų valstybių darbinikiškos klesos atstovai nepasakytų, nei nepadarytų nieko tokio, kas karėi užsibaigus apunkintų organizuotam proletariatui išnauro užmegzti sandarą po tarptautinio darbinikiško judėjimo vėliava. Leiskite man pirmiausiai paminėti priimtą Anglijos Darbo Partijos valdžios rezoluciją, kurios kopija man likos pateikta.

The Labour Party
28 Victoria St.
London, S. W., rugpj. 7, 1914.

"Gerbiamasai Pilietai:— "Siuomi pranešame Jums, kad 5 ir 6 rugpjūcio dienomis atsibuvo Darbo Partijos nacionalio komiteto specialiai posėdžiai delei apsvartymo europinio krizi, ir kad nutarta išsiuntinėti visom suvienytom or-

ganizacijoms sekancias rezolucijas:

"Kad tarpe Europos tautų susirėmimas, į kurį ir mūsų tauta likosi įtraukta, likosi pagamintas machinacijomis užsienio ministerių, užsiimančių diplomatiškomis pastangomis užlaikyti spēkų lygsvarą; kad musikių pastangos susitarti su Francija ir Rusija savo pasekmėse galėjo sutvirtinti vien tik Rusijos valdžią lygiai Europoje kaip ir Azijoje ir sykiu suardyti prieтелиskus mūsų santykius su vokiečių valstybe.

"Kad lordas Edward Grey, kaip jau priparodyta faktais, priduoais parlamentui, — be mūsų tautos žinios mūsų šalies honoru užtikrino Francijai pagelbą atsitikus kare, kuri gręstų Francijai pavojumi, ir kad jis tą pagelbą pažadėjo pirma ne-gu parlamentas turėjo progą dalyką išnagrinėti.

"Kad darbinikiškaisai judėjimas atkartoja tai, jog priešinasi tai politikai, kuri pagimdė karę, ir kad skaito jis savo priederme reikalauti kuoveikiausios sankaikos tomis išlygomis, kurios duotų galimybę išnauro užmegzti broliškus ryšius, risančius Europos darbininkus.

W. C. Anderson, pirm.

Arthur Handerson, sekr.

"Šioji deklaracija buvo išsiuntinėta visoms surištoms su Darbo Partija organizacijoms ir nėra jokio klausimo, kurį reikėtų risti, ir rezolucija nereikalauja jokių pataisymų, nėgi nėra reikalo ją atšaukti, jinai po šiai dienai liekasi oficialiu Darbo Partijos pozicijos užreiksimu. Yra labai svarbu užlaikyti tai omenyje.

"Nuo to laiko, kaip priimta šie nutarimai ir deklaracija, Darbo Partijoje įvyko tulios permainos. Nesa partija lygi-parlamente, kaip ir savo Išplandžiojo Komiteto tarimu, užgyrė priešais visą kraštą ir savo narių didžiumą priimti valdžios pakvietimą bendrai su liberalų ir konservatorijų partijomis dalyvauti visuotinoje kampanijoje delei rinkimo luosnorių į armiją. Visa tai tačiau neperekeičia partijos pozicijos, kokią jinai karėi prasidėjus užėmė savo santykiuose su valdžios politika ir pažiūromis link dėsnių, kurie įtraukė Britaniją karėn, ir trokšta, idant tas faktas neatmainingai pasilyktų atmintyje.

"Dabar atsivaizdinkime sau priežastis, kokios paskatino partiją prie priėmimo nutarimų linkui politikos, kuri įtraukė į karę.

"Musamės kaipo Francijos ir Rusijos talkininkai. Baigianties rusų-japoniškai karėi 1906 metais rusų valstybė buvo pilnoj to žodžio prasmėj bankrutu. Priežastis, delei kurių Rusija padariusi sankaiką su Japonija buvo daugiau finansinio, negu militarinio charakterio. Rusija beveik pusės metų laiką buvo vienu didžiuoliu suduzėliu Europos tautų šeimynoje. Nuo Krymo karės, pereito metašimcio antroj pusėj, iki 1906 metų Rusija negalėjusi gauti nei vieno cento pasiskolinti Europoje, kad pastiprinus savo finansus. Neapkentė jos ir šalinosi nuo jos netik delei jos grobimū, bet ir delei jos elgimosi su pavergtomis tautomis, kaip ve: Suomija, Lenkija ir k., ir delei jos brutalio smaugimo visokio laisvės judėjimo.

"Ar yra kas-nors pasaulyje tokių, kuris nesudrebėtų akyvaizdoje Sibyro baisenybių, akyvaizdoje torturų ir neišpasakytų ziurumų Rusijos kalėjimuose ir kazamatuose? Kuni-gaikštis Krapotkinas drėgname, akmeniniame urve, po jurės vandenu, kur jam supuvo smegenai ir iš jų išbirejo dantys — štai Rusija!

(Tąsa ant 5 pusl.)

J. RĖDA.

KARILE

Krikščionys vis lyg kad sągūjos savo viengėnčių ne-krikščionių lietuvių; nors įkalbama jiems buvo, kad jie gali tik didžiutesi likę krikščioniais, tačiau retas kuris jų neįjautė kokio tai keisto neramumo, kuris juos kankino savo šnibždėjimais: "išgama", "užsigynėli savo tėvų", "pardavike brolių laisvės", "nedoras sunau tėvynės" ir t. p. Gi ištikimieji savo Perkunui rodosi tik meldė tą perkuną, kad tasai savo rustybės žibainėmis išnaikintų krikščionius už suardymą broliškos vienybės. Bet kaip vieni taip ir kiti, rodosi, buvo lyg kad suvaržyti, pilni atsargumo, neužsitikėjimo ir nuozvalgų. Taigi Mindaugio drąsa sukretė net ir apsikristijusius, ir jų dauguma nenoroms pajautė, kad sloga nuo jų lyg kad nukrito ir jie laisviau atsikvėpė. Nėra kas sakyti apie smagumą tą, kurie buvo ištikimi savo tėvų dievaiciams; jie jautė, kad atėjo valanda, kuomet galės pasiluosuoti iš tų nelaisvės pančių, kurie jiems sunkesni buvo už pačią mirtį. Jie džiaugėsi, kad galės eiti žut, kad per tai patiems likt liuosais ant visados ir likusiems gyvais broliams palikti brangiąją liuosybę.

Koks tai drąsuolis, nesuvaldęs savo užsidegimo, nei nelaukdamas vyčių apėjimo aplink visą šalį pranešant karės prasidėjimą, į neapkenčiamą vyskupą Vitušą Krokavietį, popiežiaus atsiųstą Lietuvon tvarkyti katalikiškas misijas, paleido savo vilčių, suzeisdamas jį gana pavojingai. Tasai neilgai sirgęs ir mirė kaipo kankinys už krikščionybę.

Aidukui sugrįžus iš Vilniaus ir apsakius, kad Mindaugis metė krikštą ir sugrįžta atgal Lietuvai, kaipo jos sunus, žmonėse pakilo neišpasakytas upas. Vingės pilij galbut buvus ankšta ir pačiam Vingui, jeigu minia nebutų jį radusi taip pat, kaip ir Mindaugis, atsidėjusiu krikščionių, taigi visas minios piktnus nukrypo dabar link kunigo Romualdo. Šis vienok pajutęs kuo kvepia lietuvių pagiežos pakilimas, pabėgo bažnyčion ir ten užsirakines laukė pats nežinodamas, ką turi daryti, nes vilties išsigelbėjimui visgi iš niekur nematė. Minia laukdama įsakymo ruošties karėn, buriais pasidalinus šnekėjosi, kiekviens prisimindamas krikščionių jam padarytas skriaudas.

— Žiūrėkite, ką jie man padarė — kalbėjo įnenkis senis. — Buvau sveikas ir narsus, paklė jiems karėje sumiti mūsų keliosdešimt vyrų, iki kol nusivarė Vokietijon iš mūsų liko vos šeši, kurie išlaikėme jų bausius žvėriškumus.

— Ar tai jie dēdai ai išdurė? — paklausė vaikščias zingėidžiai žiurdamas seniu į veidą.

— Palauk, vaikel, papasakosiu. Mes buvom tuomet laikomi vienoj jų pilyj, kur reikdavo labai sunkiai dirbti, o laikė mus vieton šunies. Kartą jie parsigabeno mergaitę. Vakare išgirdome klyksmą, aš prisielinęs norėjau pažiūrėti kas darosi. Patėmėjo jie mane ir sugavo. Pats jų komturas priėmiam prie šulo išdėgimo man aš, kad daugiau vėmaitėčia, ką jie pasizadėję buti amžinoj tyrybėje daro su nekaltomis mergaitėmis. Aš, nors skausmas buvo neišpasakytas ir jeigu bučiau buvęs nepiristas gal bučiau pargriuvęs iš to skausmo, sukandau dantis ir nei nesuvaltojavau, bet pasakiau sau, kad jeigu ne aš, tai mano broliai ar anukai atkeršys jiems už tokius darbus.

Tokios ir toms panašios kalbos tarsi liepsnomis pripildydavo jaunų krutines ir tie degte degė neužgesinamąją pagiežą.

— O kaip iš jų pabėgai? — užklausė vėl kas toks iš minios — ar paleido?

— Kur gi tau leis. Anot jų pasakos velnias, kad pagauna vėl, tai tiek tu ją ir matysi — taip ir jie daro su sumintais žmonėmis. Idant manęs neužmuštų, aš nors nekartą velijau sau geriau prausti, negu tiems šunims tarnauti, pergalėdavau savo jausmus, trokšdamas kada-nors iš jų vergijos išsigauti ir jiems už savo vargus ir kančias atmonyti. Idant mažiau mane dabotų nuduodavau jiems geru esant, tokioju būdu pamažu išdirbau sau jų užsitikėjimą. Vieną kartą pavėdė man perkelti valčia per upę tris ginkluotus kareivius. Išvėžęs ant vidurio upės, beirkludamas taip vienu irklu užkabinau, kad valtis apvirto ir aš likau liuosas. Išplaukęs į krantą — o, vaikeliai! jys mano, daug vargo ir baimės iškentėjau, kol naktimis parkeliavau į Lietuvą. Dienomis slapstydavausi giriose kaip laukinis žvėris, bet visgi nežuvau. Ir dabar, kad dar turėčiau šiek-tiek daugiau sveikatos jociu ir karę su tokiu džiaugsmu, kaip jaunikaitis joja pas mylimą mergelę. O ir dabar jeigu tik turėčiau ką namieje palikti — traukčiau į karužę ir parodyčiau tiems biesams, jog skolingi jiems nenoriu pasilikti.

— Mes už dēdės skriaudą jiems atlyginsime — sušuko keli jauni balsai.

— Perkunas jums padės — tarė vienakis senis išdidžiai biskį drebantiu iš susijudinimo balsu. Tuo tarpu, kada vienas burys taip kalbėjosi, kitas gi trūsė aplink krikščionių bažnyčią. Dumai ir liepsnos atkreipė ir šių kalbančiųjų atydą ir visi ne delto, kad gaisrą gesinti, bet kad iš arčiau prisiziūrėti puolėsi bažnyčios link.

— Sudegint jį sudegint žaltį! — sušuko balsai, kuomet bažnyčios tarpduryje pasirodė keletas vyrų, vedančių, o tikriau sakant velkančių iš jos kunigą Romualdą.

Kaip bematant kiti tuoj sukrovė kruvą žaburų ir rodos tik laukė aukos.

Kunigas Romualdas, nors buvo apimtas mirtinos baimės, nors drebėjo visu savo kunu, tikėjosi, kad minioje nemaža yra krikščionių ir jie neleisai jį mesti liepsnosna, išsitaiss, pakelė akis danguosna, ir pradėjo melsties gal daugiau pasitikėdamas krikščionių geraširdingumu, negu dievo pagelba. Jo stovyla ir riedančios skruostais ašaros, kurios blizgėjo atspindamos saulės spindulius, sujudino šalčiau int jį žiurincius žmones, bet pagieža degančios širdys buvo perkietos, idant tas reginys jās sujudinti galėtų.

— Liepsnon jį! Perkunas neateis jam pagelbon, matot koks giedras dangus — šaukė sumaišyti balsai. Ir burys negailestingų rankų išsitiesė linkui aukos, kad pagriebus ją, bet tame umai prieš jās pasirodė mergelė, kuri išdidžiai ir įsakančiai pakėlus galvą, vienu savo rankos pamojimu visas tās ištiesias rankas žemyn nulenke sykiu su intuzusios minios galvomis, išskiriant tų, kurie ugiu mažesni už kitus nustebinti stiebėsi ant pirštų ir tiesė kiek galėjo savo kaklus, kad pamačius tą, kas apgina krikščionių kunigą.

Tai Karilė!

Vieni nuleido galvas iš susigėdinimo ir pagodonės, kiti iš nusistebėjimo, tretai iš susimaisymo. Visi jie tikėjosi, kad Karilė žuvo, nusiskandama azere, kad apsaugojus krikščionio vyro, dabar gi pamato ją prieš save gyvą, ar gal tik jos vėlė! Ji nekentė krikščionių, o dabar taji aršiausi krikščionišką šunį apgina nuo užpelnytos bausmės. Tos mintys visus tarsi prikale prie vietos ir užavėjo. Net tie, kurie šiaip-taip pro kitų galvas gavo pamatyt Karilę, nepasakė nė žodžio, nuleido galvas, rodos, laukdami iš jos pačios atsakymo, kuris išrištų tą jiems visiems neišrišamą minklę.

— Vingėnai! — atsiliepė Karilė aiškiu, skardžiu balsu. — Neužsimirškite, kad mes esame ne krikščionys, ką širdies neturi, bet esame žmonės teisybė ir dorą mylinti. Mes neprivalome sekti krikščionių pėdomis ir teršties darbais, kurie tik krikščioniams pritinka. Paleiskite šitą žmogų, tegu jis sau keliauja į ten, iš kur atkeliavo pas mus. Žudyti beginklį žmogų, tai niekšiškas darbas, kuriuo pasipiktintų mūsų dievaitis Kovas. Atminkite, kad rengiatės į karę ir Kovo malonė mums dabar labai reikalinga, taigi šalin nuo krikščionio; tegu jis sau sveikas eina!

Ir ta trumpa mergelės prakalba, suminkštino žiaurias lietuvių širdis, kaip saulės spinduliai vaską. Koks tai neišpasakytai smagus jausmas pripildė net ir nejautrias vyrų sielas. Rodosi visi tik troško pulties prie mergelės ir bučiuot jai rankas kad išreiktą tą dėkingumą, kuris slėgtė slėgtė sielas.

Minioje pasirodė raitas Aidukas. Minia sujudo. Jam Vingis įsakė užlaikyti tvarką ir neleisti žmonėms kelti riaušius. Padegimas krikščionių bažnyčios rodė, kad gali kilti susirėmimas tarp apsikristijusių ir stambeldžių lietuvių. Pats Vingis neišdriso raminti minios, bijodamas, kad ta ir jam neužkurtų pirtį, todėl pasiuntė Aiduką, kurį žmonės mylėjo. Jis atjojęs į minią norėjo prabilti į ją, įsakdamas jai išsikirstyti, bet nustebęs jis irgi lyg apkvaišo ir valandėlę žiūrėjo į laikantią kunigą Romualdą savo globoje Karilę. Paskui nušokęs nuo arklio beveik vienu šuoliu persiplitė per minią ir stoji prieš Karilę su kokiū tai jam neišaiškinamu jausmu. Akimis klausė Karilės, ką reiskia tas globėjimas kunigo, iš kur jinai atsirado, jeigu pilij apraudota jau kaipo žuvusi. Į tuos visus jo klausimus jinai maloniai jam nusišypsojo ir padavė ranką. Džiaugsmo šauksmas išsiveržė iš minios krutinės.

(T. b.)

Gyventi ar Mirti?

Gyventi ar mirti? — Aš jįsu paklausiu — Beturčiai! Į jumis, aš kreipiu šiuos žodžius; Atsakymą gavęs jums ranką suspausiu, Nes trokštu, kad svietui mūsų mintis parodžius. Gyventi — koks tikslas? Kam vargti be siekio? Gyvenimas joks nuo lopšio ik' grabo Kentėjimų pilnas! Sakyk ar, ar del nieko Yr' verta kentėti ir žut del svetimo labo? Kiek daug jums beturčiai, gyvenim's kaštuoja, Kiek ašarų kartais priseina išlieti; Jei guodžiatės kenčiant, jis ranka numoja, Hm, hm — pasakys tau: Kas liepia kentėti?.. Beturčiai! nors kartą jūš galvas nulenkit žemai iki kelių, ir rankomis suspaudę Mąstykite. Minčių savo, bėgi užtvenkit, Ir klauskit: Ką gera laimėsime vis snaudė?.. Gyventi. Žinau aš, ką reiskia tas žodis — Bet kurgi yr' siekis gyvenimo jūšų? Dangus gal ar rojus?.. Bet kas tą prirodys? — Ir tą dar ne koznas pasieks juk iš musų. Gyventi. Dar kartą paklausiu ar verta? Ar verta jei nieko gyvenimas neduoda? O kiek-gi tulzies del jojo išgerta! Ir ateiť tik lemia supuvusią, juoda!

J. Š-lis.

Moterų Skyrius.

ATSISAUKIMAS Į MOTERIS

(Tarptautinės moterų-socialistių organizacijos sekretorius drgė Klara Zetkin paskelbė moterų laikraštyje "Der Gleichheit" savo atsisaukimą į moteris-socialistes. Vokietijos valdžia už to atsisaukimo paskelbimą minėta laikraštį uždarė ir visus jo numerius sunaikino. To atsisaukimo egzempliorius tačiau pasiekė draugę Malkiel, New Yorke, kuri atsisaukimo kopijas išsiuntinėjo į visus Amerikos socialistų laikraščius ir čia to atsisaukimo kopiją mes talpiname lietuvių kalboj. Redakcija.)

"Priešais bausius santykius godaus valdžios ir visavietinės galybės kapitalizmo sudarytus, kassyk galingesnis moterų protesto balsas pakyla ir auga savaitė iš savaitės lygiai apimtos karės pašvaiste kaip ir neutralėse valstybėse. Jau keturi mėnesiai praėjo nuo laiko prasidėjimo karės tarpe "sandaros" ir "talkininkų", o laikui bėgant naujos valstybės liekasi įtrauktos į kruvinas imtynes.

"Karė paėmė savo tarnystėn visose valstybėse geriausias spēkas lygiai fiziškas kaip ir morales ir dvasines. Sugriovė ir sunaikino pramoniją, organizacijas ir darbą visuomenės gerovei. Savo tikslams išnaudojo mokslo patirimus ir visus šių laikų išradimus.

"Panašaus sunaikinimo, milžiniškesnių lavonų kruvų niekad istorijoje žmonija dar nebuvo mačiusi, nors ta istorija yra pilna kraujo ir ašarų upių.

"Karė sunaikino laimę milijonų žmonių ir suardė tautų santarnes, bagnetų varu privertė atiduoti garbę tam, kuo žmonės bjaurėjosi, ir naikinti tai, ką labiausiai brangino. Išbjauriojo jinai idealus, del kurių nesuskaitėmos gentkartės dirbo nepaisant kančių ir persekiojimų per ilgus metus.

"Mes moteris-socialistes privalome išsiuntinėti visų šalių moterims paraginimą susitelkti su mumis kovon priešais tą patrakusią pavolę karę.

"Lai milijonų galinguoju balsu atskamba mūsų reikalavimas: Gana skerdynių! Gana sunaikinimų! Šalin karė! Šalin skerdynės del tautų išnaikinimo! Tautos! Tikros santaikos! Nevalia paliesti kokios-nors tautos neprigulnybę, garbę ar laisvę; nevalia užgriebti bei pasisavinti žemę; neturi but jokių pažeminančių išlygų, kurios butų priežasčia pavojaus kaimyniskoms tautoms ir liktų priežasčia tolimiesnių besiginklavimų išaukinti naujus kivirčus. Turime turėti liuosybę darbininkams, liuosybę prirengti pagrindą tautų broliškai santaikai ir tarptautinės kultūros išsivystymui.

"Tiesa, kad daugelyje kraštų turime labai aprubežiuotas teises, tačiau visgi neperstojame lauvę tula visuomenine spēka. Taigi išnaudokime kiekvieną tos spēkos krislėlį ar tai tarpe savo artimiausiuoju, ar tai tarpe miniu. Panaudokime tą spēką, kuri taip labai jaugo karei prasidėjus. "Draugės! Kuomet dabar vyrai žudosi vieni kitus, mes moteris privalome kovoti už gyvatos apsaugojimą. Tai mūsų priedermė, kuomet vyrai tyli, pakelti savo balsą virš dabartinio sumišimo. Privalome istesėti prižadą, padarytą mūsų atstovų suvažiavime Bazilėjoj. Mes moteris socialistės visuomet busime pirmose eilėse tų, kurie kovoja prieš karę".

Išleidę tulą to ilgo atsisaukimo dalį, kur kalbama apie tuos dalykus, kas ir mūsų skaitantių lietuvių visuomenė jau žinoma, norėtume pridurti tai faktą, kad kuomet darbininkų minios randasi karės lauke, kita darbininkų klesos dalis — moteris dirba fabrikose. Moterų

vienijimasis kovon prieš karę, jų prisirengimas prie manifestacijų ir įvairių protestų prieš karę gali buti sykiu ir prisirengimu prie naminės žmonių karės — prie revoliucijos.

Traukyje pastarųjų dešimčio metų laiku moterų judėjimas augo ir tvirtėjo, kaipuriuose valstybėse jis likosi jau gana didele spēka, kurią sujungus su visuotinu darbininkišku judėjimu, susidaro nemaža proletariatai jiega. Šiandien kuone visuose civiliziuotuose kraštuose turime klesiniai susipratusių moterų organizacijas. Gi iš istorijos žinoma, kad net tuomet, kada nebuvo organizuoto moterų judėjimo, jeigu tik buvo atsakančios tam sąlygos, tai visuomeniniuose susirėmimuose moteriškas judėjimas virsdavo revoliucioniniu. Taip pav. buvo Francijoje po didžiosios revoliucijos, kuomet komunarų eilėse moterų skyriai didvyriškai aukavo savo kraują už proletariato laisvę, žudamos ant barikadų ir šaudomas kalėjimų kėmuose.

Dabartinė karė, surydamą milijonus žmonių; naikindama kaimus ir miestus, pagamindama pragyvenimo brangumą, nedarbą ir badą — ypač skaudžiai paliečia moteris. Moteris daugiau atjaucia tos bausios karės pasekmes negu vyras ir tas tautumia moteris kovon už panaikinimą neprisotinamo ir visavietinės valdžios trokstančio kapitalizmo su jo visomis pasibaistėtinomis piktadarystėmis. Gi to kapitalistiskojo surėdymo panaikinimui yra tik vienintelis budas — socializmas. Delto moterims ir pridera stoti į eiles socialistų ir sykiu su viso pasaulio organizuotu ir klesiniai susipratusiu proletariatu eiti kovon priešais tautų neapsikentimą, priešais kapitalizmo grobimo ir vergimo politika, priešais visas skriaudas ir neteisybes, kovon už žmonijos laisvę, tautų brolybę ir viso pasaulio darbininkų solidarumą!

PRIE LSS. 40 KP. INEŠIMO.

Pasirodžius įnešimui panaikinti mėnesines mokeskis moterims priklausantioms prie LSS., patį įnešimą kuopos parėmė, kitos prikergė prie jo pataisymus ir šiaip ar kitaip tas klausimas diskusuojama. Su gilia širdperša apgailestaujama mūsų moterų blogas materialis padėjimas, kad joms persunku nešti ta sunki našta tų mėnesinių mokesčių, uždėtą ant jų pečių ir todėl joms atimama teisė dalyvauti organizacijoj, joj veikti ir kilti prie augštesnio laipsnio išsivystymo.

Viskas tai tiesa draugės ir draugai! Aš džiaugiuosi, jog mes pakeliame mūsų gyvenime opesnius klausimus ir juos risame. Kas mums šiandien neaišku, rytoj palieka aišku. Delei neaiškumo kuopos padaro įnešimus, o kitos juos paremia ar pataiso, šį klausimą, panaikinimo mėnesinių duoklių galime svarstyti kaip tik norime ir kaip mums patinka, bet galų-gale jis turės pasilikti tuščiu pasikalbėjimu, neturinciu savyj nieko reališko. Jeigu jis butų buvęs pakeltas kur-nors pašelpinėj draugystėj ar apšvietos organizacijoj, butų visai skirtinga kalba ir tokį įnešimą butų galima ir remti. Dabar, kada toks klausimas pakilo politiskoj organizacijoj, kuri kovoja už suteikimą visiems lygių tiesų ir kurioj visi nariai jau naudojami lygiomis tiesomis, jau čia iš principališkos pusės nedaleidžiama mums turėti narius savo tarpe be jokių mokesčių, jeigu tie yra. Šiam įnešimui turėtų pasipriešinti netik daugiau, bet ir maziau išsilavinusios mūsų draugės-sajungietės, kad paskui nežiurėtų į jas, kaip į nieką neišgalincius sutvėrimus, negalincius net užsimokėti savo duoklių, bet esančius organizacijoj ant kokios tai

malonės-ismaldos. Jeigu mūsų draugės nedaug teveikia organizacijoj, kaip viena iš jų išsitarė "K." N 2, užsimokėdamos mėnesines, tai ar daug jos veiks paliuosuotos nuo mokesčių? Mūsų draugų moterims yra ir dabar gera proga veikti kuopose, kaipo aktorkoms ir dainininkėms, ir imti dalyvumą svarstyimuose, nemokant jokių mėnesinių. Dirva plati, gali veikti, jeigu kurios tik nori. Bet praktiškas patyrimas parodo, jog užsimokėjusios savo duokles labiau priristos prie organizacijos, jaučia kokį tai ir privalumą link jos, labiau lanko susirinkimus ir daugiau veikia negu neužsimokančios. Yra gal išėmimai, kad ir neprigulincios daug veikia, bet tai tųkū labai mažai. Juk mokesstis nėra taip baisiai didelės, kad jās nebutų galima užsimokėti. Prieg tam yra proga imti vieton "Kovos" kitą socialistiską laikraštį, užsimokant iškalno mokesstis, nes nei vienas iš socialistų, reikia tikėti, neužsiganedina vien "K.", taigpi skaito ir kitus laikraščius. Tas daug palengvina prigulėti.

Kaip geram katalikui nesunku užsimokėti penkinę už išpažintį, nežiurint ar jis vyras ar moteris, taip ir principališkam socialistui, nežiurint ar jis vyras ar moteris, yra visai lengva užsimokėti tuos \$3 į Sąjungos izdą, palaikymui organizacijos, kurios egzistavimas negali paeiti nuo įkvėpimo kokios tai šventos dvasios. Juk ne mokesstis suturi nuo prigulėjimo organizacijon, bet tik nesupratimas reikalingumo jon prigulėti. Nagi panaikinkim vieną gražią dieną visiems mėnesines duokles, o ar daug gi privis socialistų? Kas nėra socialistų, to nei su botagu nepriversi prigulėti į organizaciją. Ne skaitlius narių padaro organizaciją galingą, bet jų susipratimas.

Vienas iš svarbiausių, tai tas, jog nei viena iš Socialistų Partijų bile šalies neturi tųkū taisyklių, paliuosuojančių moteris nuo mėnesinių mokesčių. Taigpi ir Socialist Party neturi tųkū taisyklių, prie kurios mūsų Sąjungą jau faktiška nutarė prisidėti per paskutinį LSS. suvažiavimą. Tai kas gi mokės už mūsų drauges mokesstį į S. P.? Ar tik ne iš Sąjungos izdo? Tiesiog reikia stebėtis, kad mūsų draugai pradeda klaidingai spręsti principališkuose klausimuose. Mes juk zinome, kad moksleiviai kreipėsi paskutinin suvažiavimam paliuosuoti juos nuo mokesčių, bet vienbalsiai net be svarstymo tą klausimą atmetė, kadangi S. P. neturi taisyklių, kad juos paliuosotu.

Reikia tikėtis, kad ir šiame klausime sąjungiečiai klaidos nepadarys ir pasirodys pilnai nebrendusiais, nes klausimas nepravedamas į gyvenimą ir vienbalsiai balsuos prieš įnešimą su jo visais pagerinimais.

Jonas Guoga.

TEISYBĖS KRISLELIAI.

Žmogus skaito sau pažeminimu jeigu jį kas pavadina mulu. Bet teiga žmogus sėda ant mulu ir joja karėn, tai persitinkrus, kad mulas daugiau tur proto už žmogų.

Washington mieste likosi nubautas žmogus už laikymą mulu per naktį lauke. Šimtai tukstantių žmonių, tačiau, laikomi be pastogės ties galva miestų gatvėse ir nieks nebaudžia tų, kurie neleidžia benamiams turēt pastogę.

Tautos išnaikino viena kitos turtus, sudraskė šeimynas, išžudė jaunimą ir platina ligas, o vis yra žmonės, ką pasakoja, jog socializmas naikina tautas, griauna šeimyną ir išplėšia turtus.

J. Kancierius.

S
MIK
Po
pipir
kimo
jaikra
kad
garsin
cialist
dviej
Bet
sina
2) so
kuose
laisva
Kla
dzių
Sus
ko:—
Susivi
biznis.
nis ga
man į
knygu
atimtu
cialist
mauda
listai l
vo kr
čiau i
daugia
tik m
atimti
garsini
Gudi
AMEI
Vien:
siuntė
sitokj
B
1) ar
diker,
2) M
mes, 5
Šitą
rodžius,
liais l
progres
didens
lietuvi
Kny
I) A
dorius,
Mikės
su Cara
tis.
GUI
— Ka
te, kad
append
— La
jam ope
NEU
Pricas.
pinigų,
da neuž
Spicas.
esi drau
APG
— Tai
tų austrij
— Kol
— Nag
— Tok
ra
— Ve
sevierij.
— O ta
telis?

Sajyro Užpečkis

MIKO LAINIO APMAUDA.

Ponas Mikas Lainis duoda pipirų Susivienijimo sekretoriui, kad sekretorius deda Susivienijimo apgarsinimus į socialistų laikraščius. Mikas Lainis sako, kad Susivienijimo sekretorius, garsindamas Susivienijimą socialistų laikraščiuose, sėdi ant dviejų kedžių.

Bet patsai Mikas Lainis garsina savo knygas 1) tautiškuose, 2) socialistiškuose, 3) katalikiškuose, 4) anarchistiškuose, 5) laisvamaniškuose laikraščiuose.

Klausimas: — Ant kelių kedžių sėdi Mikas Lainis?

Susivienijimo Sekretorius sako: — Susivienijimą garsinu del Susivienijimo biznio. Biznis yra biznis. — O ponas Mikas Lainis galvoja: — Iš Susivienijimo man biznio nėra, bet iš mano knygų yra. Jei Susivienijimas atimtų savo apgarsinimus iš socialistų laikraščių, tai mano apmauda būtų užganedinta, socialistai būtų įžeisti. Bet jei aš savo knygų apgarsinimus atimčiau iš jų laikraščių, tai niekas daugiau nebutų įžeistas, kaip tik mano biznis. Todėl reikia atimti iš jų Susivienijimo apgarsinimus, bet palikti mano apgarsinimus.

Guđrus vyras Mikas Lainis.
Džekis Kopustas.

AMERIKONIŠKA KNYGŲ "ORDELIS".

Vienas Amerikos lietuvis prisijuntė "Kovos" administracijai šitokį knygų pareikalavimą:

Books as following:
1) american letavianian calendar, 2) a travle true hell, 3) Mikes rulers pryers, 4) russian czar, 5) Bobs night.

Šitą "ordelį" dedame, kad padrožiame, kokiais dideliais šuo-liais lietuviškas patriotizmas progresuoja Amerikoje. Delei didesnio aiškumo išverčiame lietuvių kalbon šitą "ordelį":

Knygos, kaip sekančios:
1) Amerikos Lietuvių Kalendorius, 2) Kelionė per Peklą, 3) Mikės Valdinių Poteriai, 4) Rusų Caras, 5) Baltramiejaus naktis. Tikras Tėvynainis.

GUĐRUS DAKTARAS.

— Kaip jūs, daktare, nesakėte, kad mano draugas turėjo appendicitis?

— Labai lengvai. Padariau jam operaciją.

NEUŽMIRŠ DRAUGAI.

Pricas. — Kada žmogus turi pinigų, tai tave draugai niekada neužmiršta.

Spicas. — Yes, ypatingai, jei esi draugams skolingas.

APGULĖ TVIRTOVĖ "PRECELĪ".

— Tai ruskiai apgulė jau kiti austrijokų kriepastį.

— Kokią gi?

— Nagi Precelį.

— Tokios tvirtovės visai nėra.

— Ve gazieta, pasizūrėk, kad nevirijii.

— O tai Przemysl, o ne "Pre-celis".

Keir Hardie Apie Karę

"Kaip minėjau, baigiant karę su Japonija, Rusija buvo finansiniu bankrutu ir išmata iš Europos tautų tarpo; revoliucija, liepsnojanti jos viduje, buvo vainikuojama pasisekimais; jos armija ir laivynas buvo ėdami sukilimo dvasios ir rengėsi prieš susijungimo su revoliucijiniaiis elementais delei nuvertimo carizmo ir viso to, kas su juo tur lygią reikšmę.

Kas tuomet pasiskubino pagelbėti Rusijai, kas paskolino jai pinigų, suteikė jai moralę pagelbą ir reikšmę tarpe Europos tautų? Anglija. Delko tai jinai darė? Idant sugrąžinti seną, nusidėvėjusį dyvą, žinomą po vardu "lygsvara spēkų". Musų valdžia suformulavo tąją sū-tartį ir pritariant Rusijai pagaminavo planą sulyg Rusijos noro tam skriaudoms galvauai, o su Francija susitelkė delei sulai-kymo Vokietijos galybės augi-mo.

Prieš šešis metus savo kalboje kancleris Lloyd George apre-iškė, kad Vokietija didina sa-vo laivyną vien del apsaugo-gimo pavojaus, ir kad Anglija, budama Vokietijos padėjime pa-darytų tą patį. "Vokiškasai pa-voju" tuomet nebuvo pavojus mi net iki padarėme sutartį su Rusija. Tas yra šaltiniu dabar-tinės karės, ir visa Anglijos po-litika kartu su slapta savo dip-lomatija nuo tada stoji toj pu-sėj, kuri iššaukė aplinkybes ir situacija, aciū kam karė likosi neišvengtina.

Vienu populiariškiausiu An-glijoje argumentu pateisinimui karės likosi tvirtinimas, kad mušamės del apginimo Belgijos. Jeigu tas buvo mūsų dėsniu, tai mūsų politikams nenusisekė. Belgijos neutralitetas, užtikrin-ats traktatu iš 1839 metų, įvyko ne sulyg belgų noro, bet prie-singai atakliausiam belgų tam atspriešinimui. Tasai traktatas padarytas ne delei Belgijos neu-tralitetu apsaugojimo, bet delei pritaikymo Belgijos prie tų lai-kų didžiųjų valstybių politikos plano. Kuomet pradžioje karės belgai didžiaviršikai mušėsi, gindami savo šalį, tuomet nebu-vo nei Francijos, nei Anglijos armijų delei gelbėjimo belgams apginti jų neutralitetą ir nepri-gulmybę.

"Juk vokiečių kariuomenė į-ėjo ir į Luxemburgo kunigaikšt-ystę. Nepaliesta ten nei vieno akmens, nepaliesta plaukas nei vienam žmogui, o spauda An-glijoje tą faktą vos tik paminėjo, nors Luxemburgas buvo lygiai tokia pat neutralė valstybė kaip ir Belgija. O kas atsimena pa-sielgimą Anglijos su mažomis valstybėmis Pietinėje Afrikoje, Persijoje, Aigipte, Rytinėse In-dijoje ir kur kitur? Reikalinga labai išbujojusios fantazijos žmogaus, kuris tikėtų pasakai, kad mušamės delei apginimo Belgijos teisių ir laisvės. Tu-otarpu tiesa, kad Francija sta-čiai panandojo Belgiją saviems planams ir militaristiškams reika-lams, o mūsų užsienio reikalų ministerija pridėjo savo rankas ir pagelbėjo atlikti piktadarys-tę".

Bet grįžkime prie "Nepri-gulmingos Darbo Partijos" užimtos pozicijos; toji partija, kaip ap-skritai yra žinoma, yra socialis-tų organizacija, prigulincija prie Darbo Partijos tokiomis išlygo-mis, kaip kad Anglijos galingi trade-unionai (profesinės sąjun-gos). Toji "Independent La-bour Party'a" noringai parėmu-si politiką, kuri išsireiškė La-bour Party'os augščiau minėto-je rezoliucijoje.

(T. b.)

Versk mulą vežt persunkų jam daiktą, jis tuoj užprotes-tuos. Žmogus-darbininkas vel-ka nepanešamą jam našą, klum-pa, žuva, bet tyli ir už tai dar-ranką tyronui bučiuoja.

RAPORTAI

LSS P. K. RAPORTAS LSS. VIII-TAM SUVAŽIAVIMUI.

Gerbiami Draugai!

LSS. VII suvažiavimas daug-ką buvo nutaręs ir pavedęs P. K-tui tuos natarimus gyveniman įvykdinti. Dalį tų natarimų iš-pildė buvęs P. K-tas, dalį mes, o dalis yra dar ir dabar neiš-pildyta. Čia mes neminėsim tų, kurie jau išpildyti, nes jie buvo garsinami organe ir visi juos matė, bet tik pažymėsime neiš-pildytus ir priežastis, kodėl neiš-pildėm.

1) Suvažiavimas nutarė iš-leisti teoretiską žurnalą ir tą darbą pavadė P. K-tui ir Lit. K-tui gyveniman įvykdinti. Vienok žurnalo išleidimas gyveni-man neįvyko delei sekancijų priežasčių: viena — silpnas Są-jungos finansiškas stovis, o an-tra — neturėjimas savo spau-dinamosios mašinos (preso). Leisti žurnalą ir duoti svetūr spaudinti, tai staciai negalima, nes Sąjunga į skolas įlystų, ku-rių ir taip yra.

2) Suvažiavimas nutarė "Ko-vos" spaustuvei presą nupirkti. Senasis P. K-tas padarė nutari-mą, kokis presas reikalingas, kokios konstrukcijos ir tt. Vienok pirkti negalima buvo, nes su savininku namo, kuriame da-bar "Kovos" spaustuvē randasi, padarytas kontraktas iki ko-vo mėn. 1915 m., o tame name vietos nebuvo presą pastatyti Kraustanties gi į kitą namą, butų reikėję savininkui užmokėti randa iki kovo mėn. 1915 m. Iš tos priežasties presą pirkimas ir tapo atidėtas, pakol "Kovos" spaustuvei bus surastas ats-a-kantis namas.

Reikia pastebėti, kad admini-stratorius neatsizvelgė į viršmi-nėtą priežastį ir padarė sutar-tį su viena kompanija, duoda-mas \$125.00 už presą. Vienok P. K-tas turėjo tą sutartį atmes-ti, nes apart viršminėtos prie-žasties, dar buvo ir kitų, kaip itai: presas daro vieną revoliu-ciją, o mums reikalingas daran-tis dvi revoliucijas, o antra, tas presas randasi Miss. valstijoje ir negalima apžiūrėti, ar jis vertas tų pinigų, kurie prisieina mo-kėti. Tokiu budu duotieji pini-gai pasilikko rankpinigiais ir mes ėsam priversti imti presą iš tos pačios kompanijos, kuri žada duoti tokį, kokio mes reikalauši-me.

Iš paprastų darbų, su kuriais P. K-tas turėjo susidurti ir ku-ris plačiau paliėčia: visą Sąjun-gą, tai bus sekanti:

1) Išleidimas knygos "Moteris ir Socializmas". Nors ta kny-gia jau senai leidžiama ir LSS. VII suvažiavimui administrato-rius A. Žymontas išdavė rapor-tą, kad jau pusė knygos susta-tyta ir puslapai atlieti; kas tos knygos literatišką darbą dirbo, t. y. korektos — nežinia, nes mainėsi redaktoriai, mainėsi ad-ministratoriai, o knyga vis bu-vo "dirbama". Mes laukėm jos pasirodymo. Bet štai gauname nuo administratoriaus praneši-mą, kad knyga sustatyta, pusla-piai atlieti ir reikalinga duoti spaudon, bet pirmo reikia at-lietuose puslapiuose klaidos iš-taisyti ir tas kaštuosias \$400.00! Nekurie P. K-to nariai tuom ne-uzsitikėjo ir pareikalavo atsūs-ti korektas. Kada adm. atsium-ti korektas, tai jo pranešimas pas-ivirtino — nei vieno pusla-pio nebuvo sveiko, o kiti net iš-taisyti nebegalima. Pagal ap-skaitliavimą pasirodė, kad klai-dų istaisymas daug brangiau atsieina, negu naujas sustaty-mas. Prisiėjo nutarti išnaujo-statyti ir kad vėl neišeitų tokia knyga, pavesti visą literatišką darbą pačiam vertėjui p. V. K. Račkauskui, kuris apsiėmė tą darbą atlikti ir priėmė ant sa-vės visą literatišką atsakomybę.

2) Kaip jau žinoma, tai nema-žai nuostolių Sąjungai padarė dr. Stankus, suareštuodamas "Kovos" redaktorių, Sąjungos sekretorių ir administratorių. P. K-tas nutarė kreiptis pas Philadelphiajios Socialist Party narius, kad jie rekomenduotų iš savo narių advokatą vedimui išjungiečius ir jiems simpati-zuojančius, kad pasirupintų su-rinkti St. apgavimus laiškus, kuriuos rašinėje žmonėms, kai-po medegą del teismo.

3) New Yorko valstijoje buvo parengta rajono maršrutas ir kalbėtojų pakviesta J. Perku-nas. Bevaziuojant drg. Perkunui su prkalbomis, mieste Hoosick Falls, N. Y. užpuolė fanatikai ir sumušė. Antrytojaus vėl už-puolė ant dviejų draugų, neva prkalbų rengėjų ir tuos sumuš-ė. P. K-tas atsišaukė prie V. K., kad paskirtų pinigų bylos vedimui ir kaip tik gavo leidi-mą, tuojaus pradėjo tą darbą. Kad patraukus užpuolikus teis-man, tapo įgaliotas drg. Gudzi-nas iš Schenectady, N. Y. Už-puolikai tapo suareštuoti ir ne-kuriuos iš jų "Grand Jury" pri-pažino kaltais antro laipsnio užpuolime. Dabar laukiama ga-lutinio teismo. Aukų vedimui bylos suplaukė per "Laisvės" redakciją \$255.00. Iš tos sumos Gudzinui išduota \$50.00, 205 dar yra "L." redakcijoj. Per "K." redakciją suplaukė \$81.76.

4) Kada Kongresan tapo inėš-tas bilius, kad apbruzėjavus at-ėivių įsileidimą į Suv. Valst., P. K-tas varde LSS. pasiuntė prezidentui Wilsonui protesto rezoliuciją.

5) Iškilus Colorado valstijoje skerdynėm, P. K-tas nutarė, kad Sąjungos sekretorius pagamintų ir pasiųstų prezidentui Wilsonui protesto rezoliuciją prieš Colora-dos valdžios žvėriškumą.

6) Kada iš caro nagų pasiliuo-savo žinomas veikėjas V. Kap-sukas, tai tuojaus P. K-tas pasi-ųntė jam užkvietimą vaziuoti į Ameriką ir užimti mūsų Są-jungoj keliaujančio organizato-riaus vietą. Kapsukas užkvieti-mo nepriėmė.

7) Kada kilo klausimas apie bepartyviškų lietuvių suvažiavi-mą, kad sutvarkius aukų rinki-mą nukentėjusiems Lietuvoj, nuo karės, P. K-tas turėjo extra paleisti referendumą, aplenkda-mas visus formaliskumus, kad Sąjunga nutartų ar dalyvauti ar ne tame suvažiavime.

8) Kada referendumas nutar-ė, kad LSS. VIII suvažiavimas įvyktų 26 d. lapkričio ir referen-dumo pasekmės tapo pagarsin-tos tik prieš tris savaites iki su-važiavimui, per ką dauguma kuopų nebutų galėjusios suauka-ti susirinkimų apsvarstyti inė-simų, kuriuos nori paduoti su-važiavimui ir išrinkti delegatų, todėl P. K-tas padarė inėsimą, kad V. K-tas suvažiavimą ati-dėtų ant 26 d. gruodžio.

Abelnai, P. K-tas, pagal savo išgalę ir supratimą, visuomet stovėjo ant sargybos ir darba-vosi del lobo Sąjungos. Daug buvo visokių nesutikimų tarp kuopų, daug buvo nesutikimų tarp narių, kurie prisijėjo P. K-tui risti, bet viską stengėmės taikyti, stengėmės risti taip, kaip išrodė geriau, kad nesukė-lus Sąjungoj vaidų.

Draugiškai
P. K-to nariai:
V. Paukštys,
J. Šukys.

LSS. SEKRETORIAUS RA-PORTAS VIII LSS. SUVA-ŽIAVIMUI.

Gerbiami draugai delegatai:—

Šis yra antras suvažiavimas, kuriam turiu už garbę raportuo-ti apie stovį ir progresą tos or-ganizacijos, kurios reikalus svarstyti draugai iš įvairių pla-čios Amerikos kampų atvyko. Nuo VII suvažiavimo jau praė-ju virš pusantų metų ir todėl, manau, draugams bus žingeidu žinoti, ką mes tuo laiku nuvei-

kėme ir kaip toli nužengėm iš vietos, kurioje radomės pereito suvažiavimo laiku. Vidurinę dvasią organizacijos ir jos pro-gresą galima pažinti iš kelių šaltinių, sudėtų į kruvą. Visus tuos šaltinius pasirįžau, gerbia-miems delegatams, nurodyti, kad tokiu budu, galėtume ap-svarstyti, ar viskas organizaci-joje dirbama sulyg apmąstyto plano, ar darbas pasekmingas, ir jei stoka — tai kur ir ko.

1) Istatyndavystė.

Kaip žinote, Sąjunga turi tris įstaigas, kurios tveria įstaty-mus: Veikiantysis Komitetas, Suvažiavimas ir Referendumas. Nuo pereito suvažiavimo Vei-kiantysis Komitetas per savo rankas perleido 25 referendu-mus, iš kurių į įstatymus pana-šus buvo 13. Ref. 1, 1914:—Pri-sakyta L. K. sutaisyti protesto rezoliuciją prieš Burnetto bi-lių, suvaržantį ateivystę; Ref. 2: — Kad LSS. nariai ir visos įstaigos, darydamos kokius-nors inėsimus, visus paremtų konstitucijos paragrafais, nuro-dydami, kuo remiasi darydami inėsimą; Ref. 5:— Prašalinti vi-sus "stebuklingų daktarų" ap-garsinimus iš "Kovos"; Ref. 10: — Užvesti bylą su Hoosick Falls mušėtikomis už sumušimą drg. Perkuno; Ref. 13:— LSS. sek-retorius turi pasamdyti nuola-tinį Sąjungai advokatą; Ref. 16: — Turtų Kontrolės Komisijai mokėti metinę algą viso \$30.00; Ref. 17:— VIII Sąjungos suva-žiavimą atidėjo nuo 26-29 lap-krįčio ant 26-29 dd. gruodžio. Apart tų — nenumeruoti tari-mai, tame skaičiuje — Surengti "Raudonąją savaitę", talpinti "Kovo" kas savaitė \$2.00 vertės karikatūrų ir 3) "Kovos" pre-numeratos kainą per rugsėjo mėnesį numazinti vienu doleriu. Šie visi nutarimai jau įvykinti gyveniman. Tarimai, kurie pa-silikko tik tarimais ir tie, kuriuos dar nespėta išpildyti, yra šie: Ref. 3:— Kad Sąjunga ir Są-jungos sekretorius rupintųsi ir užsiimtų bedarbių šėlpimu, susi-tariant ir veikiant kartu su So-cialistų Partija. Nutarimas neį-vyko todėl, kad Socialistų par-tija tame klausime pati nieko neveikė, apart šaukimo mitin-gų, inėsimu rezoliucijų ir tam panašiai. Taip atsakė S. P. sek-retorius. Ref. 12:— Kad Lite-raturos Komitetas pagamintų agitatyviškus lapelius, tinkamus agitacijai laike rinkimų. Nutarimas neįvyko, nes Lit. Kom. nariai tarp savęs nesusiaikė, vieni motyvuodami, kad Veik. Kom. neturėjo tiesos tokią ant jų pareigą uždėti, kiti nusiskun-dė ant stokos laiko. — laike tų visų ceremonijų ir rinkimai pra-jo. Ref. 18:— Padidinti "Kovą" 8 špaltom, nupirkti naujas for-mas ir atiduoti į kitą spaustu-vē spausdinti. Tas tarimas neį-vyko, priežastį to paaiškins drg. administratorius, apie ką jis ge-riau žino.

VII suvažiavimo nutarimai, kurie iki šiol neįvyko: 1) Nepa-rašyta knygelė, informuojanti, kaip tvirti LSS. kuopas, kaip jas tvarkyti, kaip parankiausia vesti propagandą etc. Tą knyge-lę apsiėmė parašyti J. Stasiule-vičius. Kodėl jis to neatliko — tą paaiškins atskirai, kada bus reikalauta. 2) Nutarimas, kad Rev. ir Kank. Šelp. Komitetas sutvarkytų bei surinktų sudė-tas Revoliucijai aukas, kurios dar tebesiranda pas įvairius ko-mitetus, įvairiose vietose. Kiek man žinoma, tai komitetas tame dalyke visai nesidaravo. 3) Konstitucijos komisija, suside-tai iš drgg. P. Grigaičio, S. Michelsono ir V. Paukščio, iki-šiol apie konstituciją dar nieko nepranešė, nors ir buvo girdė-ties, laikė savo konferenciją. 4) Neprisilaikyta nutarimo, kur sa-koma, kad LSS. Pild. Kom. už-draustų LSS. kuopoms kviesti susikompromitavusius nesąjun-giečius kalbėtojus arba rengti

jiems maršrutus. Tą parodo fak-tas, kad Veik. Kom. savo refer-endumum No. 9 1914 m. paveli-jo tuliems kalbėtojams, kurie, kiek manoma, yra susikompro-mitavę, kalbėti LSS. kuopų su-remtose prkalbose. 5) Kiek girdėties, nieko neveikia link organizavimo vaikų draugijėlių. 6) "Kovos" redakcijai informa-cijinė literatura nenupirktą; ko-misija, kuri susidėjo iš drg. P. Grigaičio, C. A. Herman ir J. Stasiulevičiaus — išskiriant pas-kutinį redakcijai nuo savės jo-kių informacijų link knygų var-dų — nepridavė. Visi kiti VII suvažiavimo nutarimai, kurie įėjo į galę tuojaus po suvaži-avimui, — išpildyti. Kurie ėjo visuotinam narių nubalsavimui, apie tuos pakalbėsiu žemiau.

Referendumai.

Nuo pereito iki šiam suvaži-avimui LSS. nariai priėmė se-kancius naujus įstatymus: Re-ferendum No I, 1913 m. — 830 balsų prieš 173 balsus "Kovos" redaktoriui pakėlė algą nuo \$60.00 per mėnesį ant \$18 į sa-vaite. Ref. II tų pačių metų priėmė šiuos naujus įstatymus: 1) LSS. išleidinės teoretiską žurnalą (priimta 704 balsais prieš 304 balsus); 2) LSS. ad-ministracija nori nupirkti Są-jungai presą (priimta 747 bal-sais prieš 268); 3) LSS. sekre-toriui vieton po \$9.00 į savaitę ir po \$15 į mėnesį mokėti \$15.00 algos kas savaitė, (priimta 796 balsais prieš 192 balsu); 4) Už-drausta LSS. kuopoms ir na-riams rengti prkalbas susikom-promitavusiems ne-sąjungie-čiams kalbėtojams. Ref. III — 755 balsais prieš 696 balsus nu-tarė pilnai prisidėti prie Socia-listų Partijos. Šiais metais jau perėjo šie referendumai: Ref. I — LSS. VIII suvažiavimas tu-ri įvykti šiais metais lapkričio 26-29 dieneose, Philadelphiaj, (priimta 909 balsais prie 158 bal-sus); Ref. I-A — 567 prieš 83 balsus nutarta, kad Sąjunga of-iciališkai dalyvautų Visuotina-me Amerikos lietuvių Seime Brooklyne; Ref. II — 634 bal-sais prieš 485 balsus nutarta panaikinti LSS. konstitucijos str. VII, paragr. I, kur sakoma, kad LSS. sekretorium gali buti ypata, išbuvusi Sąjungos nariu nemaziau kaip metus laiko. Vie-ton to dabar bus — Sąjungos sekretoriumi gali buti ypata, pripažįstanti socializmo princi-pus, nežiurint kaip senai prie LSS. priklauso. Taigi priklausio-mo laikas neapbruzėjuotas. Tuo pačiu referendumu, 691 balsu prieš 414 balsų tas pats nutar-ty link "Kovos" redaktoriaus ir 584 balsais prieš 536 balsus link administratoriaus. Ref. III — 839 balsais prieš 253 balsus nutarta, kad LSS. nusipirktų nuosavį namą, kurio kaina turi buti tarp 8-10 tukstančių dole-rių. Pradžiai pinigus surinkti (priimta 749 balsais prieš 508 balsus), parengiant vieną didelį per visą Sąjungą geram kalbė-tojui maršrutą, kurio kelionės ir pragyvenimo lėšas apmokės Sąjunga, o rengimo lėšas kuop-os, ir surinktos aukos, įplauki-mai už literaturą ir kiti daly-kai turės eiti namo pirkimo fon-dan. Apart referendumų atlika 1913 ir 1914 metų LSS. virši-ninkų nominacijos ir 1913 m. viršininkų rinkimai. Tarp augš-čiau minėtų referendumų ref. II ir III 1914 m. dar neįvykinta iš priežasties, kad tik dabar tie du referendumai tapo priimti, o Ref. II-1913 metų neįvykin-tas todėl, kad: 1) Išleidimu teo-retisko žurnalo rupinties paves-ta Literatiškam Komitetui, ku-ris tuomi dalyku visai nesiru-pino, o 2) preso pirkimas atidė-tas pakol neperkraustysime "Ko-vos" spaustuvē į naują vietą, apie ką raportuos administraci-ja. Link susikompromitavusių kalbėtojų minėjau augščiau. Ref. III — tai susivienijimas su Socialistų Partija. Formališku-

mus, kokie prie sekretoriaus priklauso, atlikta visi, tik dar nepradėta mokėti į S. P. mokesčius ir nesutvarkyta sekretoriatas. Leidžiant balsavimui raf. II-1914 metų tapo praleista pataisymas, kad LSS. administratorių samdytų Pildantysis Komitetas. Tas pataisymas vėliau paleista nubalsavimui kartu su referendumais IV, V ir VI, kurie dar neužsibaigė.

Prie įstatymdavystės galima truputį peržvelgti ir įstatymų išpildytojus. Kiek sekretoriui žinoma, tai paskutiniu laiku, gerai ar ne — ne mano reikalas. Čionai spręsti — veikiausiai veikė Pildantysis ir Veikiantysis Komitetai; kiek silpniau Literatūros Komitetas, o Rev. ir Kank. Šelp. Komitetas — nežinau, kaip pasakyt. Jo perleistos krivulės rodo, kad per išdinko ir pirminko rankas pereina labai greitai, vienok su sekretorium — nors nesmagu tautai pasakyti — tikra bėda. Yra tokių įnešimų, kuriuos pasiunčia gruod. 9, 1913 met. bet nuo sekretoriaus dar ir iki šiai dienai apie tuos įnešimus nieko negirdžiui, nors vieną kartą ir griežtą reikalavimą siunčiau. Su kitomis įstaigomis tiesioginiu būdu nėsu surištas, tad apie jas nieko negaliu sakyti.

Organizacijos augimas ir narių stovis.
Laikė pereito suvažiavimo Sąjunga turėjo 141 faktiškai egzistuojančią kuopą, viso gi narių 3,126. Dabartinis narių stovis yra sekantis (skaitlinės darytos 1 d. gruodžio ir užima tik iki tai datai):

kp.	piln.	susp.	viso	kp.	piln.	sus.	vis
1	60	15	75	2	24	—	24
3	29	—	29	4	78	7	85
5	16	1	17	6	27	3	30
7	35	2	37	8	13	6	19
9	15	—	15	11	33	2	35
12	9	—	9	14	25	5	30
15	39	2	41	16	7	1	8
17	55	5	60	18	15	—	15
19	100	5	105	20	18	1	19
21	6	1	7	22	40	1	41
23	25	—	25	24	11	—	11
26	13	—	13	27	17	1	18
28	30	2	32	29	36	8	44
30	4	—	4	31	10	1	11
32	18	1	19	33	50	—	50
34	34	—	34	36	8	—	8
37	43	—	43	38	6	3	9
39	17	1	18	40	102	2	104
41	17	—	17	42	22	—	22
44	13	—	13	45	10	—	10
46	44	—	44	49	31	1	32
50	9	6	15	51	25	2	27
52	31	2	33	55	19	—	19
56	7	1	8	57	22	4	26
58	6	—	6	59	40	—	40
60	82	2	84	63	15	—	15
64	44	2	46	65	8	—	8
67	25	—	25	68	16	1	17
69	3	—	3	71	66	1	67
73	18	—	18	74	16	—	16
75	19	—	19	77	32	—	32
78	5	2	7	79	21	—	21
80	10	—	10	81	52	—	52
83	9	—	9	84	15	4	19
85	7	—	7	86	20	2	22
87	16	—	16	89	38	—	38
90	1	10	11	91	2	3	5
92	13	—	13	93	4	—	4
95	9	—	9	96	7	—	7
100	9	—	9	101	18	—	18
103	17	—	17	105	20	—	20
106	14	—	14	107	12	1	13
108	6	—	6	112	12	—	12
113	12	—	12	114	8	—	8
116	35	3	38	117	17	—	17
120	18	—	18	122	16	—	16
123	8	—	8	125	25	1	26
126	11	—	11	128	19	—	19
129	20	—	20	131	4	8	12
133	32	—	32	134	15	—	15
136	24	—	24	137	52	—	52
138	13	—	13	144	17	1	18
145	11	—	11	147	38	1	39
150	12	—	12	151	12	—	12
154	15	1	16	156	4	—	4
157	39	—	39	158	14	—	14
160	7	2	9	161	11	—	11
162	8	—	8	167	9	—	9
168	14	—	14	169	6	2	8
170	13	1	14	171	7	—	7
174	13	—	13	175	—	6	6
176	7	—	7	177	10	—	10
178	18	—	18	179	13	—	13
180	11	—	11	181	8	—	8
182	26	—	26	183	20	1	21
186	18	—	18	187	31	—	31
190	16	—	16	191	4	—	4
192	11	—	11	196	13	—	13
197	12	—	12	201	17	7	24
202	9	—	9	204	13	—	13
205	13	1	14	206	17	—	17
208	5	4	9	209	9	—	9
213	3	—	3	214	5	1	6
215	4	—	4	216	10	—	10
217	15	—	15	218	52	—	52
219	10	—	10	220	8	—	8

kp. piln. susp. viso kp. piln. sus. vis
221 3 — 3 222 23 — 23
223 17 — 17 224 10 — 10
225 20 — 20 226 2 12 14
228 12 — 12 229 7 2 9
230 7 — 7 231 19 — 19
232 9 — 9 233 20 — 20
234 6 — 6 235 16 — 16
236 6 — 6 237 18 — 18
Pavieniai 60 6 66
Viso: 168 kp., 3187 pilnų narių, 180 suspenduotų ir 3367 viso.

Taiki nuo pereito iki šiam suvažiavimui Sąjunga padidėjo 27 kuopomis ir 243 nariais. Sąjungoje moterų dabar yra 242, tad moterų skaitlius pasidaugino 106, nes laike pereito suvažiavimui buvo 136. Daugiausia moterų priklauso prie 19 kuopos, nes 17. Analfabetų, tai yra nemokančių nei skaityt, nei rašyt, Sąjungoje narių yra, abelnai skaitant, po 10 ant kiekvieno tuksantio, arba 1%. Mokančių skaityt, bet nemokančių rašyt yra abelnai apie 13 ant 1000, arba 1,3%.

Naturalizacija.
Pereitais metais Sąjungos narių piliečių buvo — 338, turinčių pirmas popieras arba padavusių prašymą — 533. Šiais metais yra: piliečių — 449; su pirmom popierom — 695.

Abelnai.
Kalbėtojų Sąjunga turi, gerų ar ne, to nežinau, — 116. Narių, mokančių angliską kalbą — 756. Priklausančių prie Socialistų Partijos 72; priklausančių į apsvietus draugijas, klubus etc. — 1281; priklausančių į įvairias darbo unijas — 1357.

Užsiėmimai.
Daktarų — 1; advokatų — 2; Užveidų arba "bosų" — 9; redaktorių — 8; Civil Service arba valdiškojo tarnystėj, išdavusiųjų egzaminą dirba — 1; knygvedžių — 11; kantorų ir bankų klerkų — 31; moksleivių — 27; spaustuvės darbininkų — 11; zecerų — 20; bizerierių-pramonininkų-krautuvnikų, karčiarninkų ir savininkų įvairių kontorų — 84; angliakasių — 328; kriaucių — 238; geležies išdirbystėje — 310; namų bud. ir staliarių — 107; verpėjų ir audėjų — 76; automobilių išdirbystėje, priskaitant ir šoferius — 54; geležinkelio darbininkų — 17; restauracijose ir hoteliuose dirbančių — 51. Kiti visi nepažymėti. Narių amžius yra maž-daug toks: Iki 22 m. — 250; tarp 22-35 m. — 1374; tarp 35-50 — 202; virš 50 — 9. Apart to reikia dar pridurti, kad kai kurios kuopos ir net ir rajonai į Sąjungos sekretoriaus pastangas surinkti šias žinias neatkreipė atydos, todėl už nepilnumus skaitlinių negaliu atsakyti.

Veikimas.
Surengta į 50 susirinkimų ir išnešta rezolucijos priešai Burnetto bilių, reikalaujantį suvaržyti ateivystę. Per Sąjungos sekretorių Socialistų Partijos sekretoriui iš įvairių Amerikos kraštų surinkta ir pasiūsta 2385 parašai, reikalaujanti, kad valdžia visuose didesniuose miestuose įsteigtų valdiškas rinkas ir pardavinėtų gyvenimui reikalingus produktus už kainą jų išdirbimo, surengta 281 agitatyviška prakalba, 82 prelekcijos, 9 diskusijos, 89 teatrališki perstatymai, 38 koncertai, 81 balius, 45 piknikai, 13 ekskursijų-įsvaziavimų. Į kiekvieną susirinkimą ir surengimą, proporcionališkai skaitant, atsilankė 230 žmonių, arba 34,300 išviso. Prakalbas sakė ar prelekcijas skaitė ne mažiau kaip 10 kartų šie draugai: L. Pruseika, J. Perkunas, J. Stasiulevičius, P. Gri-gaitis, T. J. Kučinskas, Michel-sonas, Kasparka, Baranauskas, Smelstorius. 50 kalbėtojų sakė prakalbas ar skaitė lekcijas po mažiau kaip 10 sykų. Nenusisekusių prakalbų ir šiaip surengimų buvo į 60; to priežastį pagrimo šios skaitlinės: Kunių agitacija — 23; girtuoklystė — 14; patriotų skerspainės — 2. Kito-

se vietose — stoka pasišventusių draugų, stoka agitacijos, išsisklaidę draugai ir tt. Vienoje vietoje — užveizda persekioja veikiančius draugus.

Organizacijos šalip kuopų.
8 kuopos turi mišrius dainininkų chorus; 1 kp. — vyrų chorą. Proporcionališkai imant, kiekviename chore priklauso 27 ir 5/9 dainininko, arba 248 daininikai visuose choruose; 6 kp. turi įkurtas mokyklas, 2 kuopos vaikų draugijėles, 9 kuopos dramatiškus ratelius.

Abelnai.
47 kuopos turi savo nuolatinės svetaines; 48 kuopos turi savo knygynus. Visuose tuose knygynuose yra 6162 knygos, arba po 129 ir 39/47 kiekviename knygyne. Visų tų knygyvė išneša \$1968.30, arba kiekviena knyga arti 32 centų.

Turtas.
LSS. kuopų turtas rakan-dais ir tt. yra \$1752.42
Pinigiškas turtas 2587.49
Viso \$4339.91

Aukos.
Streikieriams surinkta ir iš kuopų išdų \$1214.50
Politiškiems kaliniams .. 336.99
Įvairiems reikalams: Soc. Partijai, vainikams miru-siems draugams, etc. 299.97
Viso \$1851.46

Laikraščiai ir literatūra.
Parduota už \$606.52
Veltui išdalinta 167.35
Kartu \$773.87
Agitacijai išleista pinigų (čia priskaitoma surengimas prakalbų, etc.) \$1747.63

Rajonų veikimas ir jų stovis.
Sąjunga gyvuojančių rajonų turi 11, du gi yra mirę. Abelnai imant tvirčiausias rajonas yra VI. Rajonų veikimas sekantis: Prakalbų surengė 74; teatrališkų perstatymų — 26; balių — 13; piknikų — 1.
Pinigų rajonų išd. yra \$177.89
Visas kitas raj. turtas vėrt. 70.84
Viso \$248.75
Vienas rajonas turi savo dramatišką ratelį.
Literatūros pardavė už \$72.00
Veltui išdalino už 38.00
Kartu \$110.00
Aukų streikieriams surin-ko \$3.20
Agitacijai pinigų išleido \$251.30
Kartu \$254.50

Pasekmės "Raudonosios Savaitės".
Naujų narių įstojo 242
"Kovai" naujų skaitytojų gauta 1301
Viso 1543
Literatūros parduota 100% viršaus paprasto mėnesio.

Bylų stovis.
Vidikas į pirmąją bylą buvo šauktas ir atvažiavo. Vienok byla tapo atidėta ant toliaus. Dusk atidėjo pats teisėjas, vieną gi sykį nesuitaikė advokatai kaslink Stankaus "Džiovos" vertimo. Mes turėjome išvertę visus ištraukas, kurios buvo minėtos "Kovoj", už ką Stankaus užvedė bylą. Teisme reikalavo ištiso vertimo, mūs advokatas nesutiko su vertimu, kurį padarys Stankus, o Stankaus advokatas nesutiko su mūs vertimu. Tad teisėjas liepė abiem išverti ir tesmas turės nuspręsti vertimo gerumą. Norėta tuojau ir užbaigti, teismui datą pavesta nuskirti abiejų pusų advokatams. Tečiaus Stankus nesi-skubino daryti vertimą, ir, kiek manoma, norėjo, kad dar ilgiau Vidiką laikyti Philadel-phijoj ir gaisinti jo mokslo lai-kykį. Tad kad jis nesiskubino, tai Vidikas išvažiavo atgal. Reikia priminti, kad atvažiavus Phila-delphijon Vidikui, Stankus dar sykį jį areštavo už pasirašymą po atsišaukimu, už kurį patrau-kė teisman adm. Jaktį ir mane. Tokiu būdu dabar yra užvesta 4 bylos prieš 3 ypatas: prieš Vi-diką — 2 bylos; vienoje po 800.00 kaucijos, kitoje po \$300. Prieš sekr. ir Jaktį — viena byla, stovime po \$300 kaucijos kiekvienas.

Kaštų iki 1 d. gruod. pada-ryta \$335.71
Aukų gauta iš įvairių vie-tų 213.00
Dadėti iš Sąj. izdo reikia \$122.71
Patarimai suvažiavimui.

Nuo savęs draugams delega-tams norėčiau patarti kelis da-lykus.

Kaip iš augščiau sakyto matė-te, tai Sąjungos darbuimuisi daugiausia kenkia: 1) kunigai ir 2) girtuoklystė. Ir todėl — ar nebūtų gerai, kad draugai pagalvotų apie šiuos du tvir-čiausius mūsų ir darbininkų su-sipratimo priešus? Ar nebūtų galima surasti tvirtesni įrankiai su šiais dviem blogais vesti mo-rališką kovą nei kad mes ikišiol vedėme?

Kitas dalykas — tai nariai. Mėnuo atgal tik vienu kartu pri-siėjo iš Sąjungos prašalinti arti 500 narių; daugelį senų. Smulkios to priežastys gali buti ir tokios, kad nėra laiko tiems nariams rašinėti agitatyviškus laiškus ir raginti juosius prie darbo. Bet yra daug gilesnės priežastys, nieko bendro nei su mokesčiais neturinčios. Tą pa-rodos tas faktas, kad, kiek galė-jau spėti, daugeliui narių rašiau laiškus ir aiškinau, jog jeigu delei stokos išteklaus, ar delei bedarbės, ar ligos, ar tam panašiai negali užsimokėti mokesčių — jie gali pasilikti kuopos ir Sąjungos nariais ir visų mokes-čių bus palauka pakol galės at-siteisti. Vienok nieko negelbė-jo — į laiškus atsakyta tylėjimu. Ir šią priežastį, kuri sumažino Sąjungos narius nuo arti 4000 ant augščiau minėto skait-lyaus aš aiškinu sau — kad stoka mūsų draugams pažinties so-cializmo mokslo. Galima drąsiai sakyti, kad trečdalis vartoja tik lietuvišką ir vieną ar kita kalbą, kurioj literatūra taip "plati" kaip ir lietuviškoj... Gilesniai la-vinties socializme nėra iš ko. Stoka raštų. Su Bimbų ir Bam-bų spyčiais netoli tegalima pa-siekti. Tad ar nelaikas butų rimtai pagalvoti, ypač jau ir iš to atžvilgio, kad mūsų užduo-tis kuodaugiausia pagaminti teisingos literatūros — ar nelai-kas pagalvoti ir sutvarkyti Są-jungą taip, kad ji būtų, apart kito ko, dar ir gerų knygų lei-dėju ir ne po vieną į du metus bet po 10 kasmet, o jeigu gali-ma, tai ir daugiau. Man matos, kad kur tik galima sugriebti naudingesnį raštą, leisti jį per "Kovą" plačiomis špaltomis ir paskui dirbti knygas. Apart to — sutvarkyti narių mokesčius to-kiu būdu, kaip kad tvarko So-cialistų Partija — bedarbiams, ligoniams, neišgalintiems — už tą laiką, kada jie negali mokėti — dovanoti, ar kredituoti kny-gose, ar bedarbių markes išleis-ti, ar tam panašiai. Nes, kiek aš esu surištas su nariais, tai praktika parodo, kad daugelį na-rių nustumiamame nuo Sąjungos dar ir tokiu būdu: narys neiš-gali mokėti, atsiprašinėja, tuo tarpu, ypač kelias paskutiniai-metis, — bedarbės, streikai etc. tad skola užsivelka į kelis doler-rius, kada gi narys, pagalios, pradeda dirbti — tai pirmiausiai jo užduotis atsieteisti skolas už maistą, kurį be pinigų pirko. Iš neišgalės atsigriebti kartais ima net kelis metus, o užsiti-kėti už 6 ar 10 dolerių dar gi nežinomam draugui negalima— nes juo daugiau jisai nuskriaus-tų Sąjungą, tuo tai Sąjungai daugiau nuostolių ir kartu ne-tenka neišgalinčio atsieteisti na-riov. Kada viršminėtos apysto-vas narį neverstų Sąjungai įsi-skolinti, jisai, be abejonės, su dideliu entuziazmu užsimokėtų paprastą mėnesinę, kada jau pradeda atsigriebti.

Trečias dalykas, kurį norėčiau draugams patarti — tai klausimas susivienijimo su Socialist Partija. Šiame klausime mes, jeigu šis suvažiavimas nieko nenu-veiks, pasirodysime daugiau ne-

gu juokingi: pusė metų atgal nutarėme prie partijos prisidėti, daug popieros surašėme, vienok iki šiandien dar nieko neveikta, nes nebuvo sekretoriui duota jokių tolimesnių tam dalyke instrukcijų. Jau, kiek manau, Soc. Party pradėjo mu-mis net ignoruoti. Ant mano pranešimo apie suvažiavimą ir užklauso ar Soc. Party pri-siės savo atstovus ir kas jie to-kiš Soc. Party sekretorius, o nematė reikalo nei atsakymą duoti. Manau, kad jie mumis skai-to už tikrus juokdarius, kurie per kelis mtus žodžiais prie partijos vienijosi, bet darbais niekaip negali prisidėti. Aš bu-vau priešingu vienijimuisi, bet kad referendumas nutarė, tad linkėčiau, kad nors kartą žodis stotųsi kunu.

Apart to — dar žurnalo klausimas. Kai-kurie nariai, kiek girdėjau, tvirtina, kad žurnalą išleisti galima, jeigu būtų tin-kamas redaktorius. Aš laikausi kaip tik priešingos nuomonės. Mano nuomone — jeigu būtų pinigų — būtų ir redaktorius. O pinigų tam žurnalui leisti tuojaus atsirastų. Kas metas iš-mokame apie \$300.00 už laikraš-čius, kuriuos reikia duoti LSS. nariams vieton "Kovos". Tad tie pinigai galėtų eiti į žurnalo izdą, jeigu mes jį leistume. An-tra vertus — mūs draugai retas kuris neskaityt, apart "Kovos", da keliu socialistiškų laikraščių. Galima tikėtis, kad arti pusės Sąjungos narių ir žurnalą pre-numeruoat. Tad leidimui mėne-sinio laikraščio pinigų būtų kaip tik užtektinai. Su redaktorium — na, jeigu vieno žmogaus ne-galima tinkamo gauti, tai gali-ma sutverti redakciją iš kelių žmonių, kurie gali gyventi dar ir Kalifornijoj. Primokant jiems už pagaminimą raštų, korekto-rių ir tą, kurs gali raštus su-tvarkyti, galime turėti ant vie-torių ir darbas gali eiti taip ge-rai, kaip ir vieną redaktorių ir ant vietos turint. Ypač kada ei-na balsavimas, kad prie "Kovos" pastatyti du redaktorius — esu pilnai įsitikinęs, kad vienas iš jų galėtų pašvęsti iš mėnesio vieną savaitę sutvarkymui žur-nalo. O kad mums tokis žurnala senai reikalingas, tai tame dviejų klausimų nebuvo per ke-lis paskutinius suvažiavimus.

Velydamas draugams delega-tams rimtai ir šaltai svarstyti reikalus, kokie ateis ant dienos tvarkos ir turėdamas tvirtą vil-tį, kad šis suvažiavimas inėš į Lietuvų Socialistų Sąjungą gau-sia medegą, kurią pasinaudojant, bus galima juo daugiau nuveikti labai darbininkų klesos, ir so-cializmo, savo raportą užbaigiu.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

naują suneštas į Stock Book ir parduodamas turtas butų su-rašytas ant tam-tikrai jau pa-gamintų kortų ir vedamas tokią tvarkoj, kad kiekvienu kartu būtų žinoma, kiek ir kokios li-teratūros randasi "Kovos" ad-ministracijos knygyne. Tas yra jau senai nutarta ir reikalingi vesti todėl, kad atsitikus gau-rui, insurance kompanija reika-lauja taip vadinamo "Itemized Statement" kiekvieno dalyko, o neturint tokios sistemos negali-ma žinoti. Kad Stock Book su-tiktų su kortomis, tai kas mėnuo reikia nuo kortų supostyti-per-nešti egzempliorių skaičių į stock book, o dalykai, kurie ne-parsiduoda visuomet bus geri be postinimo iki naujų kitų me-tų.

J. Stasiulevičius
LSS. Sekretorius
Sutinku su drg. J. Stasiulevi-čiaus patarimais ir reikalauju pasiremdami senu tarimu, ka-viskas, kas inėsimis preparoda, būtų umai išpildyta.
Pild. Kom. nariai:
J. Šukys,
J. S. Pruselaitis,
J. P. Raulinaitis,
LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

P. K-TO TARIMAS 2.
Draugai:—
Kad loska malonėkite knyg-greičiausia nutarti šiuos dalykus:

1) Pakol įvyks prisidėjimui prie Socialist Party, o VIII su-važiavimas nutarė tuojuos prisidėti, tai reikės padėti daug darbo. Tą viską, tai yra visu prisidėjimo formaliskumus su-tvarkymą narių, perdavimui narių vardų ir adresų Socialist Party valstyų ir lokalių sekre-toriams, išsiuntinėjimą išdavi-mų kuopoms S. P. charterių ir visus dalykus, kokie pasirodė reikalingi atlikti, prisieis, kas suprantu, dirbti LSS. sekretoriui. Taigi jisai negalės ir ne-rės laiko vesti "Kovos" ad-ministracijos knygas ir, apart to — gal but, ir tai bus greičia-sia, kad LSS. sekretoriui prisieis gyventi nacionaliame Socia-list Party ofise, tad knygvedė-dalykais sekretoriui gal but sa-sai nebus galima rūpintis su-tų ir daugelio dar nepermatom-priežasčių darau šitokį išvedim-ir inėsimai:

Kad Pildantysis Komitetas 1 diena sausio 1915 m. palio suotų LSS. sekretorių nuo vedimo knygų ir atsakomybės už jo O kas privalo knygomis rūpi-ties, tai malonėkite apie tai m-tarti. Kad loska, pasiskubinkite nes žinote, kad knygas ves-reikia, o pagalbininkas, kurį d-vėte LSS. sekretoriui, nuski-sas tik iki naujų 1915 metų.

Su draugiškais linkėjimais
J. Stasiulevičius
LSS. Sekretorius

P. S. Reikale su S. P. susivienijimo pradedu rūpintis šiandien.
J. S.

1) Sutinkam su sekretoriaus reikalavimu, kad nuo sausio 1915 metų būtų paliosuot-ano knygų vedimo "Kovos" ministracijos ir pradėtu su So-cialist Party susijungimo reiki-lus tvarkyti, taip greit, kaip galima.

2) Pasiremdamas 8-to LSS suvažiavimo nutarimu reika-laus susijungimo su Socialist Party inėsu, kad "Kovos" adminis-tracijos knygų vedimą drg. J. Stasiulevičiaus vietą užimtų laikinai buvęs pagalbininkas drg. P. Sinkus.

P. K-to nariai:
<

Korespondencijos.

Nominuoju drg. J. S. Pruselaitį.
J. Šukys.

Atsisakau apsiimti už P. K. sekretorių. Nominuoju drg. J. Šukį, kaipp daugiausiai balsų gavusį.
J. S. Pruselaitis.

Balsuoju už drg. J. Šukį.
J. P. Raulinaitis.

Tokiu budu P. K-to sekretorium išrinktas drg. J. Šukys.
LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

P. K-TO TARIMAS 3. Inešimas.
Inešu, kad Pildantysis Komitetas panaikintų seną toje komiteto nutarimą, kur pasakyta: "Naujas 'Kovos' administracijos knygvėdis turi vesti knygas tokioj pat sistemoj, kaip ir senasis vedė".

Kadangi senoji knygu vedimo sistema yra taikinta mažiau daugiau prie pirmarankio pardavimo dalykų (Whole Sale) ir prie mūsų biznio reikalauja per daug darbo, sprendžiant pagal tą daugybę accountų, kurie yra, taipgi kad naujieji knygvėdziai mano, jog būtų geriau reformuoti visų apyskaitų vedimą, ypač dar ir todėl, kad yra nutarta, jog nuo naujų metų kas tris ar kiek mėnesių administracijos knygas pertikrintų diplomuotas accountantas, tad daug geriau būtų tą tvarką pakeitus ir užvedus:

1) Vesti knygas per "Day Book" ir naudoties Journal'u, 2) Pakeisti mėnesines apyskaitas: vieton garsinti "Kovoj" kiekvieną įplauką ir išlaidą atskirum, kas užima ne tik daug laiko, bet ir "Kovoj" vietos, — kas mėnuo talpinti Trial Balance ir Statement of Business, kas daugiau reiškia nei kad mūsų dabartinės apyskaitos, kurios tik paviršutinį knygu vedimą parodo.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.
Sutinku, kad panaikinti senąjį tarimą ir pamėginti vesti knygas pagal drg. J. Stasiulevičiaus patarimus, suminėtus šiame inešime.
J. Šukys,
J. S. Pruselaitis,
J. P. Raulinaitis.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.
LSS. SEKRETORIAUS PRANEŠIMAI 1914 M.
98) Susitvėrė LSS. nauja kp., No. 236, iš 5 narių, Holyoke, Mass.

99) Susitvėrė LSS. nauja kp., No. 237, iš 16 narių, Tacoma, Wash.

100) Lietuvių Zecerių Unijos reikalavimas priimti "Kovos" spaustuvę L. Z. U. sąlygas, pasiūsta Pild. Kom.
101) Pild. Kom. pasiūsta 4 kp. skundas ant J. Ilgaudo ir Ilgaudo pasiteisinimas.
102) Administracijos knygu peržiūrėjimo komisiją apsiėmė šie draugai: J. A. Bekampis, M. Balciunas ir M. Plepys.

103) Į k-ją peržiūrėjimui LSS. sekretoriaus knygu už 1914 m. 1-ma kp. paskyrė J. Kulikauską, R. Merkį ir S. Reikovskį.
104) Atsinaujino LSS. 113 kuopa, iš 14 narių, Burlington, N. J.

105) Archivan aplaikyta visi dokumentai iš VIII suvažiavimo.
106) 151 kp. pranešta pasekmės Veik. Kom. ref. 19 (Žr. "Kovos" No. 52 p. m.).
LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

LSS. VI MASS. RAJONO ATYDAI
Ilgą laiką nesulaukdamas jokios žinios nuo LSS. VI Raj. XVI konferencijos sekretoriaus P. Balsio, kuriam rašiau porą laišku ir jokios žinios negaunu, tad priverstas esmi viešai atsisaukti per organą "Kova", kad P. Balsys kuogreičiausiai grąžintų nuo LSS. VI Raj. draugu pažinę už neįspildymą savo darbo.
Drauge, malonėkite pasistengti ir prisistūti kuogreičiausiai, nes jau puse metų laiko pačio kaip konferencija atsituvo, o protokola dar neturim. D. Daugiškai
LSS. VI R. sek. B. A. Simonavičius.
156 Washington St., Cambridge, Mass.

LSS. VI MASS. RAJONO ATYDAI
Ilgą laiką nesulaukdamas jokios žinios nuo LSS. VI Raj. XVI konferencijos sekretoriaus P. Balsio, kuriam rašiau porą laišku ir jokios žinios negaunu, tad priverstas esmi viešai atsisaukti per organą "Kova", kad P. Balsys kuogreičiausiai grąžintų nuo LSS. VI Raj. draugu pažinę už neįspildymą savo darbo.
Drauge, malonėkite pasistengti ir prisistūti kuogreičiausiai, nes jau puse metų laiko pačio kaip konferencija atsituvo, o protokola dar neturim. D. Daugiškai
LSS. VI R. sek. B. A. Simonavičius.
156 Washington St., Cambridge, Mass.

LSS. VI MASS. RAJONO ATYDAI
Ilgą laiką nesulaukdamas jokios žinios nuo LSS. VI Raj. XVI konferencijos sekretoriaus P. Balsio, kuriam rašiau porą laišku ir jokios žinios negaunu, tad priverstas esmi viešai atsisaukti per organą "Kova", kad P. Balsys kuogreičiausiai grąžintų nuo LSS. VI Raj. draugu pažinę už neįspildymą savo darbo.
Drauge, malonėkite pasistengti ir prisistūti kuogreičiausiai, nes jau puse metų laiko pačio kaip konferencija atsituvo, o protokola dar neturim. D. Daugiškai
LSS. VI R. sek. B. A. Simonavičius.
156 Washington St., Cambridge, Mass.

LSS. VI MASS. RAJONO ATYDAI
Ilgą laiką nesulaukdamas jokios žinios nuo LSS. VI Raj. XVI konferencijos sekretoriaus P. Balsio, kuriam rašiau porą laišku ir jokios žinios negaunu, tad priverstas esmi viešai atsisaukti per organą "Kova", kad P. Balsys kuogreičiausiai grąžintų nuo LSS. VI Raj. draugu pažinę už neįspildymą savo darbo.
Drauge, malonėkite pasistengti ir prisistūti kuogreičiausiai, nes jau puse metų laiko pačio kaip konferencija atsituvo, o protokola dar neturim. D. Daugiškai
LSS. VI R. sek. B. A. Simonavičius.
156 Washington St., Cambridge, Mass.

LSS. VI MASS. RAJONO ATYDAI
Ilgą laiką nesulaukdamas jokios žinios nuo LSS. VI Raj. XVI konferencijos sekretoriaus P. Balsio, kuriam rašiau porą laišku ir jokios žinios negaunu, tad priverstas esmi viešai atsisaukti per organą "Kova", kad P. Balsys kuogreičiausiai grąžintų nuo LSS. VI Raj. draugu pažinę už neįspildymą savo darbo.
Drauge, malonėkite pasistengti ir prisistūti kuogreičiausiai, nes jau puse metų laiko pačio kaip konferencija atsituvo, o protokola dar neturim. D. Daugiškai
LSS. VI R. sek. B. A. Simonavičius.
156 Washington St., Cambridge, Mass.

WEST LYNN, MASS.

Atsišaukimas į visuomenę.

West Lynno lietuviai su pagelba šv. Kazimiero draugystės ir Lietuvių Ukėsu Klubo sutvėrė knygyną vardu "West Lynno Lietuvių Knygynas". Knygynas bus viešas ir visiems prieinamas. Knygyne turės rasti kiekvienas lietuviškas laikraštis, kokis tik išėina Amerikoje ir Lietuvoje. Tokis knygynas mūsų mieste yra labai reikalingas, kur kiekvienas lietuvis ar lietuvaite, turėdami valandėlę laisvo laiko, galėtų ateiti ir pasiskaityt laikraščius ir knygy. Knygas bus galima ir namo parsinešti. Todėl mes kreipiame į visuomenę, kad paaukautumėm ir atliekamų knygu, už ką mes busime labai dėkingi. Redakcijos, pamąčiusios šį atsišaukimą, malonėkite pasiūst laikraščius. Knygas ir laikraščius malonėkit pridout ar pasiūst pirmininko antrašt: 22 Locust St., E. Lynn, Mass.

Su pagarba
Knygyno valdyba:
Pirmininkas St. Zaleskas,
Prot. rašti. Ona Žvingiliūtė,
Kasierius Jurgis Nevedomskis.

SO. BOSTON, MASS.

Kaip kitur, taip ir čia koloniją aplankė bedarbė. Nors ir praėjusi žiema buvo daug bedarbių Bostone, bet vis ne tiek daug, kiek šią žiemą yra.

Nors 60 kp. LSS. veikimas ir neapsistojo, bet veikimo planas liko susiaurintas; perstatyta tik 4 mažesni veikalai. Vienas yra rengiamas didesnis ant 22 vasario, kada bus pastatytas "Revizorius". Perstatymas prasidės 3 val. po pietų, o balius su šokiais 7 val. vakare. Lietuvių svetainėje. 60 kp. aktorai rengiasi atiteityje perstatyti scenoje "Joną Krikštytoją".

Lietuvos šėlpimu daugiausia rupinas 60 kp. LSS. ir D. L. K. Vytauto draugystė. Vytauto draugystė iš izdo paaukavo \$100.00; per dvejus prakalbas surinko 170 dol. su viršum, taipgi yra išrinkti kolekoriai rinkti aukoms.

Tautiečiai ir klerikalai rupinasi Paryžiaus biurais ir Chicago klostoriais.
"Ateitis", pradėjo šmeižti 60 kp. LSS. ir socialistus; ją priverstė taip daryti Tamošius: jei ji nešmeižt socialistų, tai Tamošius šmeižt ją, tai, mat, biznis priverčia viską daryti. Padarė vieną žingsnį pirmyn, o tris atgal.

Kooperacija So. Bostone gana gerai einasi; turbut, užtai, kad turi gspadorių gerą.
Vabalninkas.

SHENANDOAH, PA.

Davatkų protestas.

Drg. Kaz. Motuzas, 28 LSS. kuopos narys, civilišku šliubu vedė už moterį panelę Milę Gruzinskiūtę. Tokiu bedievišku pasielgimu labai pasipiktino davatkos; jos sutaisė prieš jaunavedžius protestą ir užprašė kunigo Pautieniaus, kad per pamokslą ant bažnyčios iškeiktų. Bet jis, kaipp šiek-tiek pažangus žmogus, neatkreipė atydos į davatkų protestą.

Tai bene pirmas civiliškas šliubas šioje kolonijoje.
Proletaristas.

STOUGHTON, MASS.

Stoughtone yra 4 draugystės, kurios sugyvena santaikoje. Sausio 3 d. atsituvo visų draugystių surengtos diskusijos. Diskusijų temos: 1) Ar reikalinga duoti moterims lygias teises su vyrais; 2) Kodėl moteris pasiduoda į paleistuvystės namus; ir 3) Ar atneša kokią naudą socializmas? Pastarojoj temoj diskutuojant, atsirado daug socializmo priešų, kurie norėjo prirodyti, kad socializmas neatneša jokios naudos, bet vietiniai

socialistai, tuos priešus sukrikikavo, laimėdami debatus 18 balsų prieš 9.

Stebėtina tai, jog keli metai atgal rengiant tokias diskusijas, diskutantus reikėdavo kviesti iš kitur, bet dabar jau vietiniai stengiasi išrišti patį visokių klausimus. Bet dar malonu matyt, kad į diskusijas stoja ir moteris.

Aukų padengimui lėšų surinkta \$2.45.
A. Radvilas.

MONTELLO, MASS.

30 gruodžio Liet. Teatr. R. "Viesula" apvaikščiojo 25 metų sukaktuves nuo pirmo lietuviško vaidinimo Amerikoje. Scenos priešakis buvo papuoštus vainikais ir parašu "Teatro jubilėjus 25 m." Pati gi scenatikrai atvaizdino Lietuvos gamtą ir trobėsius. Pirmtinis iš programo kalbėjo F. J. Bagocius. Jis trumpoj prakalboj pažymėjo tąs priežastis ir aplinkybes, kurios lietuvių tautą sulaukė nuo pirmynžengos. Vėliau, kuomet p. B. priėjo prie lietuvių spaudos istorijos, pasakė, jog lietuviui neįsimtingai padarė, neprimdami (1864 m.) rusų siulomos "graždankos". P-nas B., pasiremdamas istorija, nurodinėjo, jog lietuviams negalėjo būti pamato nesinaudoti savo kalbos spauda, nors ir graikiškai-rusiškis raidėmis, kuomet visa, beveik, apšviestunija buvo persiėmusi lenkystės dvasia ir lietuvių tautai grėš išnykimas. Be to, esą, kaip lotyniškai-lenkiškis, taip ir graikiškai-rusiškis raidės lietuviams vienodai buvo giminingos. Lietuviai, pasak p. B., išmintingiau būtų pasielgę, priimdami kad ir "Kirilicą", negu, kad per 40 metų būtų buvę be spaudos!.. Esą, nesvarbu, kokiomis raidėmis mūsų raštai būtų buvę spausdinti, by tik jie būtų buvę lietuviškoj kalboj ir dvasioj. Neapykantą prieš "graždanką" tarp lietuviškos liaudies sėjo Rymotai Katalikų dvasiškią, įtardama "graždanką", kaipo nekatalikišką. Apie lietuvių teatro istoriją p. B. paminėjo labai trumpai, nes ji trumpa ir yra. Po prakalbu buvo sulosta vienaveiksmis vaizdelis "Zingsnis prie šviesos".

Lošimas išėjo silpnai. Kai-kurie lošėjų per daug skubinosi kalbėti ir gestikuliuoti; taip kad rodės, jog lošė nuo "štukų". Taipgi matėsi, jog kai-kurie lošėjai užmiršo, kad jie veikia ant scenos. Štai kad ir dvaro darbininkės (pp. Putvinskaitė ir Vinkšniauskaitė) grėblius taip sviedė į grindis, kad net sugadino žiūrėtojas skonių manyti apie tai, ką matė. Mat, scena atvaizdino pievą, ir, mėtant grėblius, bildėsi būti neprivalėjo. Gi iš momento, kada žemsgariai varė jaunikaitį Brazuką (p. K. Ustupą), išėjo tikra komedija... Brazienė (p-lė S. V-tė), atsisveikindama su savo sunum, kurį nuo jos skyrė "raudonsuliai", taip netinkamai jį (sunų) apglėbė, kad žiūrėtojai priversti buvo manyti ne apie paskutinį atsišveikinimą, bet apie grumtynes. Žinoma, publika iš to negalėjo nesijuokti.

Monologas "Žuvusio už brolių liuosybę mylimosios", kurį sulošė p. M. Kundrotienė, parvyko gerai.
Ariogaliētė.

NEWARK, N. J.

Paminėjimui 9 sausio 1905 metų Newarko tarptautinės socialistų organizacijos parengė koncertą su prakalbomis, kurios atsituvo 8 d. sausio svet. po N 180-182, New York Ave.

Kalbėtojai buvo rusų, lietuvių ir latvių kalbose. Atidarant prakalbas, latvių socialistų choras sudainavo Internacjonalą. Pirmiausia kalbėjo rusų kalba drg. A. Ogariov. Kalbėtojas puikiai nupiešė rusų liaudies padėjimą ir visas kančias, kurias perleido 1905 m. Taip-pat nurodė dabartinį Rusijos gyventojų padėjimą po caro letena. Lietuvių kalba kalbėjo drg. J. Sweetra, toje pačioje temoje. Nurodė, kaip karuntuotos galvos spaudžia darbininkų klesą. Pertraukoje vyrų choras sudainavo Marseletę ir mišrus "Sietyno" choras "Kur klaidžioji, darbininke". Toliaus kalbėjo latvių kalboje drg. Neibutas, toje pačioje temoje.

Visų kalbos labai patiko publiškai. Potam sudainavo latvių choras ir trio pritariant pianu. Kalbėjo dar rusų kalba apie ištremtųjų padėjimą Sibire. Buvo renkamos aukos jųju sušelpimui. Aukų surinkta \$6.30. Drg. Kaplow pasakė monologą "Pamišėlis", rusų kalboje; nudavė naturališka. Ir deklamacijos nusisekė neblogoi, kurias atliko drgė Schwartz. Publika buvo vidutiniškai, visi buvo užganėdinti. Visas pelnas skiriama politiškiems Sibiro ištremtiniams.

Newarko tarptautiskis socialistai suvienytomis spēkomis mano veikti ir toliaus.
V. A. Neuzauga.

DETROIT, MICH.

Gruodžio 21 d. surengė LSS. 116 kp. koncertą su prakalbomis, dialogais, monologais ir kitokiais margumynais. Pirmiausia kalbėjo drg. W. B. Ambraizaitis temoje: "Meilė, zenybinis gyvenimas ir ekonomiškas padėjimas". Po to sekė monologai ir dialogai, kurie publika labai užganėdino. Dar buvo sulosta "O. S. S." arba "Šliubinė iškilmė". J. Grušas pagriežė ant smuiko lietuviškų dainų, kas klausytojams labai patiko. Pastatyme ir sulosime to veikal

daugiausiai darbavosi drg. Luce Urbaitienė (116 kp.), už ką ištariam padėkos žodį. Butų geistina, kad ir toliaus mūsų moteris nenustotų veikusios išvien.
E. Pal-tė.

SO. BOSTON, MASS.

Sausio 9 d. Lietuvos Dukterų ir Sunų draugystė turėjo vakarą su pamargininmais. Sulosta "Kurčias Zentas", kas prijuokino publiką. Birutės kanklių choras sudainavo keletą dainų, kaip tai, Marselietę, Ant Barikadų ir tt., kurias publika priėmė gausiu delnų plojimu. Dainos išėjo gerai. Reikia pažymėti, jog neskaitytinas nariais B. K. choras, bet sudainuoja neblogoi už "Gabijos" chorą.

Publika puikiai užsilaukė, ne taip, kaip kad užsilaukė girti parapijonai savo baliuose.
S. Topolis.

SCRANTON, PA.

Pastaruoju laiku šio miesto moteris pradėjo gyviau visuomeniškai veikti. Ypatingai atsižymi "Zivilės" merginų choras.

Laikė pastarojo LSS. 2-ros kuopos koncerto "Zivilės" choras savo dainomis tiesiog žavėjo publiką. Dabar rengia koncertus jau pats "Zivilės" choras; koncerte bus japoniškų šokių, bus rodoma P. Rimšos paviekslas "Kaimo Mokykla", bus dainuojama solo, taipgi bus deklamacijų ir šiaip jau įvairių pamarginimų.

Vietinės lietuvaiteis nu tulo laiko jau nesigėdi prisipažinti esančiom lietuvaiteimis.
Mikaitė.

SHENANDOAH, PA.

LSS. 28 kuopa mažne kiekvieną savaitę laiko debatus ar diskusijas, kur atsilanko nemažai pašalinii žmonių. 24 d. sausio rengiama pamargintas vakarėlis paminėjimui Kruvinajo Nedėdienio, kas įvyks Gorman svetainėje. Čia bus sulosta "Vagis", bus paskaitos: "Kodėl mes turimė būti socialistais" ir "1914 metų darbininkų kronika", dialogas "Kapitalistas ir Šmekla", o taipgi keletas deklamacijų. Įžanga vakaran visiems uždėkų.
K. Motuza.

Kuopy Susirinkimai.

LSS. I KUOPOS ATYDAI.

Susirinkimas atsitbus nedėlioj 24 d. sausio, 2 val. popietų, "Kovos" name. Visi nariai pribukite į laiką. Sekr. A. Abromavičius.

ATYDAI 182 KP. DRAUGAMS.

Ateinantis mitingas atsitbus 7 d. vasario, 1915 m. antrą val. popietų, Ward's Hall, Georgetown. Visi draugai ir draugės malonėkite atsilankyti, nes turim daug svarbių reikalų, ir tie draugai, kurie nepriguli malonėkite atsilankyti ir prisidėti prie mūsų kuopelės. — Kp. sek. M. Baltrusaitis.

ATYDAI LSS. 112 KUOPAI.

Brangūs Draugai ir Draugės! Malonėkite nors sykį visi susirinkti ant mitingo ir atsisteiti, kurie esate kalti, o dabar po naujų metų pradėkime iš naujo veikti ant savo ir visuomenės labo. Yra labai svarbių reikalų, kuriuos turim butinai apsvarstyti, kaip tai: apie surengimą prakalbu. Susirinkimas atsitbus pas drg. J. Tisėvičių, 501 Stanley St., 7 d. vasario, pirmą val. popiet. — su pagarba, sek. K. A. Bielskis.

LSS. IV RAJ. DELEGATAMS.

Sausio 24 d. atsitbus 29 konferencija. Pradžia 9:30 ryte po num. 146 Morris St., Jersey City, N. J. Delegatai malonėkit buti į laiką, kad kitiems nereiktų laukti. — LSS. IV Raj. sek. D. Pilka.

ATYDAI 162 KP. DRAUGAMS.

Po baliaus ant rytojaus bus metinis 162 kp. susirinkimas ir baliaus atskaita, todėl meldžiu visų draugu nepamiršti atsilankyti ant viršminėto susirinkimo. Svetainė parasta, 112 Salem St., Boston, Mass. — Draugiškai, E. K. Stupelis.

PRANEŠIMAS.

Pranešame Bostoniečiams, jog 162 kp. LSS. 23 sausio 1915 m. rengia teatrą su balium ant Lietuvių Svet., kampas E. ir Silver St., So. Boston, Mass. Bus sulosta juokinga komedija "Dėdė Atvažiavo". Kaina tikietų vyrams 35c, moterims 25c.

SCHENECTADY, N. Y.

LSS. 154 kp. rengia linksmą vakarėlį ant 23 sausio (January) 1915 m., svetainėje L. A. K. 703-705 Windsor Terrace. Prasidės 7 val. vakare. Ant minėto vakarėlio Publika galė. gardžiai prisijuokti, nes bus Džian Bambos spyčiai sakomi, Maikio su Tėvu pasikalbėjimas ir Rožytės su Motina. Prieg tam dar bus monologų ir deklamacijų, todėl draugai, 154 kuopos, atsilankykite visi, nekurie gal ir nežinote, kad yra rengiamas minėtas vakarėlis, nes nebuvo atėję ant mitingo, kada nutartas surengti. Užsibaigus lošimui prasidės šokiai ir trauksis iki

12 nakties, taipgi atsitbus prakalbos 24 d. sausio, toj pačioj svetainėj; prasidės ant 7 val. vakare. Kalbėtojum pakviestas L. Pruseika. "Laisvės" redaktorius. Atsilankykite visi.

PRAKALBOS.

24 d. sausio, 2 val. popiet Auro-ra salėje atsitbus didelės prakalbos, surengtos per LSS. 116 kp. paminėjimui Kruvinajo Nedėdienio, bus garsūs svetimtaučiai kalbėtojai. Kviečiame lietuvius atsilankyti kuogreičiausiai, o išgirsit, ko dar negirdėjote. — Rengimo Komitetas.

AUTOMATIŠKA YLA
Visiems naudinga Yla už \$1.00, kuri suva kaip mašina. Galima sluti viską, kas tik papuola į rankas: plėškes, čėverykus, čėverykams guminius padus, malšus iš sto, rliausių audimų, karpetus, arklams gunes ir tt.
Pinigus reikia prisūsti registruotam laiške arba Money Orderu.
M. M. DOVIDAITIS
501 So. Heald & B. sts.
WILMINGTON, DEL.

CASH COUPON
Laimėjimo delto kad Geri 10 for 5c
P. Lorillard Co.
New York City

ANCHOR PAIN EXPELLER
Saugokit nuo blogos imitacijos ir stengkitis gauti Richter's Anchor Pain Expeller, su inkaro ženklų, kuris kainuoja 25 ir 50 centų butelinkas. Reikauk visose aptiekose arba nu
F. A. D. RICHTER & Co.
74-80 Washington St., New York, N. Y.

Teatras I Balius
Parengtas LSS. III Rajono
11 d. Vasario-February, 1915
SALĖJE KLEIN'S HALL
2813 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Prasidės 7:30 val. vakare.
Bus perstatyta juokinga komedija "TARNAITĖ PAMOKĖ", kurią suloš Wilmerdingo L.S. Teatrališkos kuopos vaikų skyrius. Taipgi bus ir deklamacijų.
Įžanga: 50 c. vyrui arba porai, 25 c. pavienėms moterims.
Širdingai užkviečia visus atsilankyti
KOMITETAS.

Lietuviai Temykite
Vienintelė Lietuviška krautuvė, kuri užlaiko geriausia tavorą del vyrų: skrybėles, marškinius ir visokių mažmozius. Mes duodame savo kostumeriams dovaną — kišeninį veidrodėlį. Kurie atvažiuos iš kitų dalių miesto, už stritkarus mūsų atlyginsime.
(21-15)
Leon Dovgin
1229 So. 2-nd St., Philadelphia, Pa.

Iš Philadelphijos.

"PROGRESO" RATELIS.

Šiaurinėj Philadelphijos dalyje jau pora mėnesių kaip susitvėrė lavinimosi ratelis ir tą lavinimosi darbą tarp savo narių pasekmingai varo. Pastaruoju laiku ratelis nutarė duoti vardą savo organizacijai. Jo vardas nuo šiol bus "Progresas", savitarpinio lavinimosi ir diskusijų ratelis.

Ratelis dabar turi 16 narių. Visi jie vyrai ir veik visi jauni. Ratelyje — nei vienos moters, nors ratelio įstatai priima narius abiejų lyčių. Atrodo, lyg kad vietinės moteris būtų jau apsišvietusios ir išsilavinusios ar savo proto lavinimo nepripažintų. Vienok ratelio nariai tikisi, kad ir vietinės merginos kada nors irgi susipras ir pamylės mokslą ir žinystą labiau, negu kitus dalykus ir niekniekius.

Ratelis nors jau ir turėjo išsidiarbęs įstatų, vienok nutarė juos dar sykį peržiūrėti ir papildyti. Kaip peržiūrėti išnaujo įstatai bus priimti, jie tilps laikraščiuose, kad mūsų švietėjai galėtų pasakyti, kiek jie yra tobuli ir kad ta visuomenė, kuri jau lavinasi panašiuose rateliuose, galėtų iš jų pasinaudoti, o tie, kurie nėra susijungę dar į panašius ratelius, galėtų pavartoti juos ir susitvėrė lavinimosi ratelius.

Mūsų ratelis norėtų susizinti su kitais jau egzistuojančiais rateliais, ir mes kviečiame juos susinesti su mumis sekanciu adresu: "Progresas", 322 N. 9th St., Philadelphia, Pa.

Tie rateliai, kurie turi jau priėmę žinomus įstatus, tegul malonėtų mums juos prisųsti. Taipogi, jei kuris ratelis turi išdirbtą lavinimosi programą, tegul malonėtų mums ją prisųsti irgi. Laikraščiu redakcijos ir tos ypatos, kurioms švietimo darbas apeina, lai teikiasi mums kartais irgi duoti nurodymus, kaslink sistematiško lavinimosi programų ir įstatų. Philadelphijos jaunimas būtų labai dėkingas ir su laiku atsilygintų.

Patį gi vietinį jaunimą ir abelnai visus norinčius labiau prisilavininti, įgauti daugiau supratimo apie šiandieninį žmonių progresą, kviečiame atsilankyti ketvergo vakarais į "Lietuvių Republ. Klubą", 322 N. 9th St., kur kas ketvergo vakaras bus vis šis-tas daroma, kad šviesos mokslo ir žinystos saulutė apšviestų ir mūsų padangę.

Įstojimas į "Progresą" telėšuoja 15c., mėnesinė duoklė 5c. "Progresas" yra nutaręs taipogi surengti visą eilę moksliskai populiarisų paskaitų, kurių programos greitai bus paskelbtas, ir gerų norų prelegentų mes prašome prisųsti mums kokią vieną-kitą paskaitą, o galinčių ir pačių šį-tą paskaityti.

O visų mes prašome remti ir remti, kiek tik galint, mūsų darbą, nes iš mūsų tarpo vėliaus išeis tie, kuriems bus skirta atlikti įvairias visuomeniškas mūsų tautai funkcijas.

O ateities visuomeniškas veikimas prigulės nuo to, kaip daug bus veikėjų ir kaip jie bus prirengti tas visuomeniškas funkcijas atlikti.

"Progresas" per J. Gaigalą.

ATSAKYMAS "P-LEI MARYTEI."

"Kovos" N 3 tilpo atsakymas "p. Marytės" Šurai. Aš nemanau daug kritikuoti "M-tės" atsakymą ir nesistengsiu su "M." ginčytis; neužsimoka, kaip ir pati redakcija labai teisingai patėmijo stambiausias M. klaidas, tapindama M. atsakymą "originališkiausiu". Tai jau to užtenka, kad matytų kiti ir pati M., kad ištikro išėjo M. atsakymas "originališkiausis".

Tik vienas pavyzdys gi to jos rašinio: M. sako: "Jeigu "Šura" supranta žemiausią matematiką ir dalį algebras" (M.) pripažįsta, kad Šura žino net dalį algebras), o žemiau sako: "Jei Šura nežino skirtumo tarp čielo, jo pusės ir ketvirtalio daikto, tai neužsimoka nei kalbėti toj tēmoj".

Tai dabar kyla klausimas, kaip Šura galėjo prieiti prie algebras, nežinodamas skirtumo čielo, jo pusės ir tt. Iš to aišku, kad M. taip tik mokinasi matematikos (kaip ji mano apie kitus). Pirmausia mokinasi augščiausias matematikos, paskui laipsniškai priejo prie skirstymo čielo, jo pusės ir tt., o dabar gal jau veiro čielus ant visų keturių vėirmių...

Vienas dalykas irgi dar svarbus, kad M. jau pradeda nebeuokšti kai-kurių savo pasielgimų ir nepriima jų ant savo ypatos. Kada tai per kun. Gustaičio su Gabriu prakalbas, ta pati M. su kun. Gustaičiu ubagavo aukų, užrašinėdama vardus. O dabar jau užsigina savo atsakyme, sakydama: "Tada užrašinėjo vardus vyras", ir klausia "kada?" Tai aš trumpai atsakysiu, jeigu M. užmiršo: kada M. virto vyru ir rinko aukas su kun. Gustaičiu, patarnaudama jam savo klapėyste — tai buvo 1 rugsėjo 1914 m.

Užbaigdamas tikiuosi, kad M. iš šiamė atsitikime pasielgs panašiai: kada jai įkirės "pipirai" gauti, tai tąsyk atsakakys berti savuosius "pipirus" ant ko tik akį turėdama, o ji turi akį ant daug ko, ypatingai ant LSS. 1-mos kuopos choro.

Ir, ant galo, Marytė sykį ant visados ar ne išvirs į vyrą ir ar neužsigins visų kerštininkų M. pasielgimų ir ar nepaklaus "kada"?

"TU BADAUK, KAD ANIE SAU PUOTAUTŲ"...

Belevue-Strafford viešbučio prie South Broad gatvės, aukso svetainėje pereitą utarninką atsi-buvo ponios Ellis Scull rupesčiu suruoštas "rusiškas prazdnikas". Idant puota pavyktų taip "parinktos draugystės" kaip ir iškilmingumo žvilgsniais minėtoji didžturtė užkvietė Rusijos ambasadorių Bachmetevą su jo žmona, o iš Philadelphijos visą litaniją buržujų. Puotoje dėvėta brangiais rusų kostiumais.

Apart rusiško choro, dainavusio rusų tautines dainas ir "dumas", taipgi dainavo dvi garsios lenkės Alexandra Palkowska ir Joanna Filipowski. Apart garsios šokėjos Kragoff, rusiškus kazokus ir rusų šokius šoko ir vietinės "spėkos".

Sakoma pelnas eisiąs sušelpimui nukentėjusių nuo karės žmonių.

Bet kiek čia-jau po slenkščiu tos aukso salės badauj žmonių? Puotaujantieji vargu pamastė.

KAD GREIČIAU UŽBAIGTI VARGUS.

Edward Brook, 61 metų amžiaus senelis, išsoko per langą nuo trečiųjų lubų ant akmeninio šaligatvio. Krišdamas tačiau atsimušė ir pracinantį tuo laiku žmogų ir krito ant žemės. Nors aplinkybė, rodos, turėjo nelaimingam išgelbėt gyvastį, bet pakėlė jį nuo žemės be gyvasties.

Jisai su savo seserė gyveno po nr. 2329 Jasper gatvės. Budamas nuo kelių mėnesių be darbo ir nerasdamas jo niekur, pradėjo išmaldaut nuo praeivių centus, bet išmaldomis negalėdamas prašalinti skurdo ir formali bado, nusprendė užbaigt savo gyvastį saužudyste.

Puikus preparodamas Amerikos turtingumo, laimingumo ir gerbuvio. Kuomet vieni puotauja, kiti "lygūs piliečiai" žudo si, kad gėlbėtis nuo badinės mirties.

Keystone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2505
Dr. Philip ROVNO
423 Pine St. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikabēt rusiškai ir lenkiškai.

PARŠIDUODA BUČERNĖ IR GROSERNĖ

delei susikoliejimo mano darbininko, pertai turiu butinai parduoti arba gauti pusininką. Kurie norėtumēt tokio biznio tai duokit man žinoti.

C. Mickus
6 Laugh St., Eastampton, Mass.

"KOVOS" AGENTAI:

Pas kuriuos galima užsirašyti "Kovą" ir kitus spaudos dalykus:

- J. A. Turan, 114 N. Main St. Brockton, Mass.
- Filip Survillo, 612 Ave. D. Rochester, N. Y.
- L. Joneikis, 895 W. Coal St. Shenandoah, Pa.
- J. W. Kasperavičius, 190 Popular St., Wilkes Barre, Pa.
- Levinskas, P. O. Box 255, Girardville, Pa.
- K. Abyshell, 107 Cardoni Ave., Detroit, Mich.
- F. Petrusis, P. O. Box 16, Lewiston, Me.
- J. Stankevičius, 563 East St. New Haven, Conn.
- J. Dementis, 329 Leonard St. N. W., Grand Rapids, Mich.
- A. Kristupaitis, 10624 Michigan Ave., Chicago, Ill.
- B. V. Radzevičia, Box 267, Great Neck, N. Y.

MOKINAME ANGLISKAI
Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike už taip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ar moteris gali užsimokėti.
Mokiname per laisvus (korespondenciją) tobuliausia metodu; kiekvienas išmoks ta be vargo. Mokiname teipjau klasose dienomis ir vakarais. Patesnių žinių rašykite pas:
WAITCHES BROS.
1741 West 47th Street Chicago, Ill.

Puikus Paveikslai Iš Dabartines Kares
"Kova" išleido labai puikius ir didelius paveikslus iš dabartinės karės lauko. Kaina tik 10 c. Kiekvienas lietuvis privalėtų turėti tą paveikslą savo kambaryj. Pinigus galima siųsti įdėjus dešimtuką į laišką. Adresuokit:
"K O V A"
1815 E. Meyamensing Ave., Philadelphia.

Bell Phone, Diamond 3020
Pirmas ir Geriausias Budas Jei Jieškai Užsiėmimo?
Tai išsimokink taisyti ir važinėti automobilius, o užtikrinam, kad gausi vietą už Soferį.
Mes išmokiname per šešias nedėlias taisyti ir važinėti automobiliais ir gvarantuojame šaferio laisnius. Kalbame keliose kalbose.
Turime automobilius del veselių, krikštynų ir pasivažinėjimų. Reikalui esant kreipkitės po šiuo adresu:
Model Garage & A. C.
2914-16-18 Diamond St. PHILADELPHIA, PA.

"KOVOS"
ADMINISTRACIJOJ
galima tuojau užsiprenumeruoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsisakykit juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą ko norite. Verta užsisakyti šiuos laikraščius:
"RANKPELNIS"
Savaitinis
Kaina metams \$2.00
Išėina Skotijojej
"LAISVĖ"
Du syk į savaitę
Kaina metams \$2.00
Išėina Brooklyn, N. Y.
"KELEIVIS"
Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išėina S. Boston, Mass.
"NAUJIENOS"
Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išėina Chicago, Ill.
"DILGĖLS"
Dvisavaitinis
Kaina metams \$1.00
Išėina Pittsburgh, Pa.
"ŠAKĖ"
Mėnesinis
Kaina metams \$1.00
Išėina Worcester, Mass
Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit miltėtus laikraščius, užsakymus visuomet siųskite
"KOVAI",
1815 E. Moyamensing Av. PHILADELPHIA, PA.

Gera Proga!
Gramatika angliškos kalbos mokytiš be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytiš skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytiš rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso \$1.60
Kas atsiųs iškirpęs šią apgarsinimą iš "Kovos" ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau. (19-15)
P. MIKOLAINIS
Box 62 New York City.

The Philadelphia Medical Clinic
GYDO VISOKIAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ OFISO VALANDOS: Kas diena nuo 10 iš ryto iki 4 val. po pietų.
Šventadieniais nuo 10 val. iš ryto iki 3 po pietų.
Vakarais Utarninke ir Pėtnyčioj nuo 6 iki 8. po šiuom adresu: (Kalbame lietuviškai)
THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut st., Philadelphia, Pa.
Patarimai ir knyga "Daktaras" dykai.

MOKINKITES SAVO NAMUOSE
Greitas ir visiems prieinamas mokimosis budas yra mokintis per korespondencijas, mokintis savo namuose. Pagal mūsų mokyklos vartojamą metodą, kiekvienas žmogus gali išmokti visą aritmetiką liuosose nuo darbo valandose. Iškaščiai sebetinai maži.
Jei nori žinoti, kaip greitai laiku išmokti aritmetiką, tai parašyk mums, o gausi pilną paaškinimą dykai. Adresuokit:
LIETUVIŲ KORESPONDENCIJINĖ MOKYKLA
1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Rusija pralenkia Amerika.
Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas tautiškas gėrimas, yra žinomas savo čystumu ir puikumu, nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prilaiko vien sveikas grūdų išsunka. Męs užlaikome Vodka importuotą ir Vodka čionai išdirbtą.
Męs išdirbame Vodka iš čystų grūdų ir tokiais pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdzia.
Ačiu mūsų veiklumui męs parduodame už labai nušėmintą prekę. Jūs galite gauti Vodka importuotos ir Vodka čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir importuotos degtinės, vynų ir saldžių gėrimų.
Alus bonkutėmis ir bačkomis.
J. CARTUN
401-3-5 SOUTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

I. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.
Parduoda laivakortes ant gerlausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstyty.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Užsirašykite
Pirmą Lietuvių Dienraštį
"NAUJIENOS"
Kuris jau eina nuo 5 Ruggjuėio kasdien.
"NAUJIENOS" praneša naujansias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelnai iš viso pasaulio — kasdien.
"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.
"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.
"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienios ypatos ir darymai pašalinio biznio.
Prenumeratos kaina:
Chicagoje — per išnešiotojus 12 c. savaitėje. Pačiu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00; pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00; pusei metų \$3.00; dviem mėn. \$1.00. Europoje ir Kanadoje met. \$7.00. Pavienių num. kaina 2c.
Išpldyk šitą blanką ir pristyk kartu su pinigais.
"NAUJIENOS" 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Siuomi prisunčiuš _____ už "NAUJIENAS" _____ metus ir mieldži jas siųsti šiuo adresu:
K. 10

"RANKPELNIS"
Vienatinis darbininkų laikraštis Skotijojej.
Leidžia Lietuvių Socialistų Sąjunga Didžiojoj Britanijojej. Eina kas savaitė.
Prenumerata metams 2 dol.; pusei metų 1 dol.
Adresas:
"RANKPELNIS", 76 Main Street, Bellshill, Scotland.

MUS
PH
8
Lei
Daktar
Metam
Pucei
Redakt
Admini
No. 5
Muš
KARĖ
Sausio
portai ka
stato:
BRIT
vynas pc
lo Sir D
veikė šie
laivyną,
tą vokiei
ir sunaik
ku laivu.
zuvo 750
RUSIJ
kad sma
trų ir Ri
ir Vengr
link nuo
čių ir F
Sulyg V
kantuome
sių spau
Tarnov
raportai
kos stur
linės, R
traukiasi
VOKI
truojamo
upės Ais
Francuzų
sunaikini
toli St.
tai sako,
tai Alzaci
NAU
Roose
jant Wi
darbinin
kierių m
400 žm
ties, kur
streiklau
šus, jog
gabenam
nijos ne
puolė ar
dami į
vė, kai-
Po to:
zudžių
reštuoti.
kaucija
lėjime,
"pirmo
Galva:
sulyg r
jos, kur
šaudymo
Indon
tie "p
kada jie
mi apie
ir zudy
viens j
kad jis
samdyti
ky nuo
tė į R
detektyv
ko. Jier
streiklai
streiklai
sandom
King —
liniai s
duoda 1
pragyve
kilo R
liams 8